

Starostwo Powiatowe w Bielsku Podlaskim

ul. Mickiewicza 46 • 17-100 Bielsk Podlaski

tel.: 858 332 616 • faks: 858 332 612

www.powiatbielski.pl • e-mail: starostwo@powiatbielski.pl

ZARZĄD POWIATU

17-100 Bielsk Podlaski
ul. Mickiewicza 46
tel. 085/833-26-10, fax 833-26-12
-br poczta 33

Or.0022.10.2016

Bielsk Podlaski, 15.04.2016

pl. 5

Rada Powiatu

w Bielsku Podlaskim

Zarząd Powiatu w Bielsku Podlaskim w załączeniu przedkłada informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Bielskiego za rok 2015 – celem zapoznania się.

Stosownie do zapisu art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1412) „*Właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny oraz państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przedstawiają przynajmniej raz w roku odpowiednio radzie powiatu albo sejmikowi województwa informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu albo województwa.*”

STAROSTA

dr inż. Sławomir Jerzy Snarski

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W BIELSKU PODLASKIM

INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU BIELSKIEGO
ZA ROK 2015

Bielsk Podlaski

Marzec 2016

SPIS TREŚCI

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIELSKIEGO.....	str.1
II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W 2014 ROKU NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO	str.2
III. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH OBOWIĄZKOWYCH W 2015 ROKU.....	str.12
IV. OCENA PRZESTRZEGANIA REŻIMU PRZECIWEPIDEMICZNEGO W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO.....	str.13
V. OCENA SANITARNA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI ZA 2015 ROK.....	str.14
VI. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ ZA 2015 ROK.....	str.23
VII. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY PRACY ZA 2015 ROK.....	str.27
VIII. OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH POWIATU BIELSKIEGO ZA 2015 ROK.....	str.29
IX. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POWIATU BIELSKIEGO ZA 2015 ROK.....	str.33
X. WNIOSKI.....	str.39

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIELSKIEGO

Powiat Bielski położony jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego. Tworzy go 8 gmin w tym 2 miejskie (Bielsk Podlaski, Brańsk), 6 wiejskich (Bielsk Podlaski, Brańsk, Boćki, Orla, Rudka, Wyszki)

Powierzchnia powiatu bielskiego wynosi 1385 km².

Miasto Bielsk Podlaski z blisko 26249 mieszkańców jest największym miastem powiatowym.

Zaludnienie:

Według stanu na 31.12.2014 ludność powiatu bielskiego wynosi 57 144 mieszkańców w tym:

- ludność miejska – 30113
- ludność wiejska - 27031
- mężczyźni- 28 243
- kobiety- 28 901
- w tym dzieci do lat 2- 989

Ocena merytoryczna realizacji wykonywanych zadań :

W 2015 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej znajdowało się 1316 obiektów powiatu bielskiego.

Nadzór sanitarny sprawowany był w zakresie:

- epidemiologii
- higieny żywności , żywienia i przedmiotów użytku
- higieny komunalnej
- higieny pracy
- higieny dzieci i młodzieży
- promocji zdrowia
- nadzoru zapobiegawczego

Ogółem w 2015r. pracownicy PSSE w Bielsku Podlaskim przeprowadzili 1169 kontroli obiektów, wydali 219 decyzji merytorycznych i 92 decyzji płatniczych. Ponadto wydano 36 postanowień. Wystawiono 2 tytuły wykonawcze oraz nałożono 1 mandat na sumę 200,00 zł. W ramach sprawowanego nadzoru pobierano próbki do badań laboratoryjnych. W 2015 r. pobrano 286 próbek do badań chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych. Pobierano próbki środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków i wody.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W 2015 ROKU NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO

Analizę epidemiologiczną powiatu przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane w 2015 roku choroby zakaźne. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o definicje opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U nr 234 poz. 1570 z późn zm.).

Dane epidemiologiczne dotyczące chorób zakaźnych w powiecie bielskim w 2015 i 2014 roku przedstawiono w formie tabelarycznej w załączniku nr 1.

Znaczącym problem epidemicznym naszego powiatu, w dalszym ciągu, są choroby odkleszczowe - **borelioza i wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze**. Powiat bielski, jest terenem endemicznym dla tych chorób. Zachorowania są związane z istnieniem w biocenozie, na naszym terenie, ognisk przyrodniczych, w których krążą patogeny wywołujące wyżej wspomniane choroby.

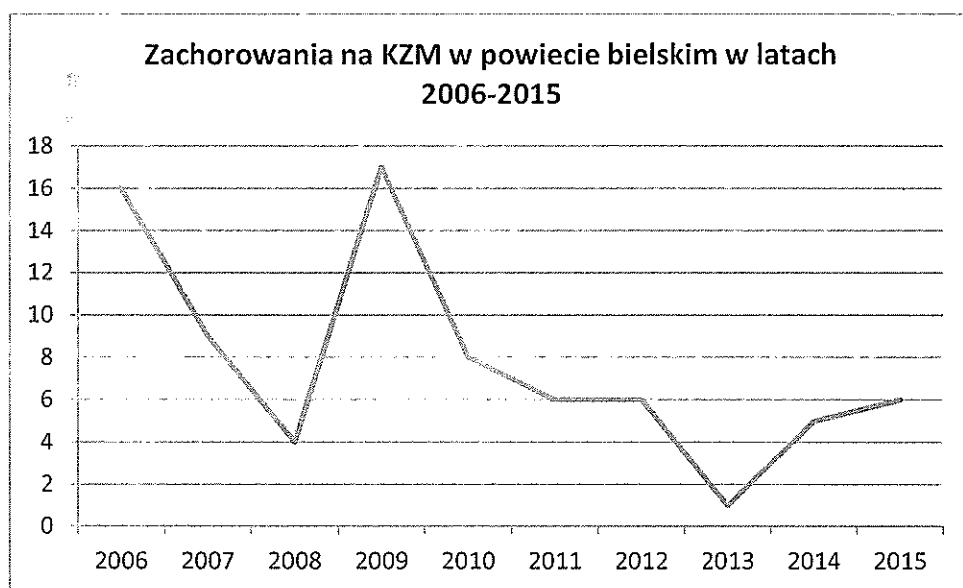
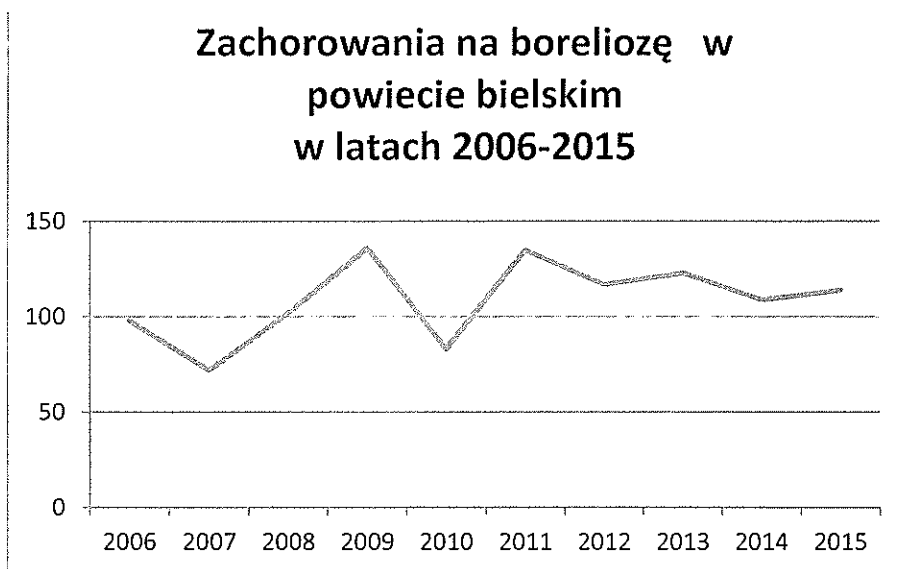
W stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano niewielki wzrost zachorowań na **boreliozę**. Zarejestrowano 114 zachorowań, co dało współczynnik zapadalności 199,5 zachorowań na 100 tys. mieszkańców, przy współczynniku w województwie podlaskim wynoszącym 95,9. W latach poprzednich współczynnik zapadalności w powiecie bielskim był najwyższy w województwie, z wyłączeniem roku 2014, kiedy to notowano większą zapadalność w powiecie grajewskim (209,2 zachorowań na 100 tys. mieszkańców) i hajnowskim (197,9 zachorowań na 100 tys. mieszkańców). W roku 2015 większą zapadalność stwierdza się jedynie w powiecie suwalskim - 209,3 przypadków zachorowań na 100 tys. mieszkańców.

Zachorowalność na **kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)**, stosunku do roku poprzedniego, zwiększyła się o 2 przypadki - odnotowano 6 zachorowań, co dało współczynnik zapadalności 10,5 na 100 tys. mieszkańców, przy współczynniku wojewódzkim 6,4.

Sytuację epidemiologiczną boreliozy i KZM w powiecie bielskim w latach 2006-2015 przedstawiono w poniższej tabeli i na wykresach.

Tabela nr 1 Zachorowania i zapadalność na boreliozę i KZM w powiecie bielskim w latach 2006-2015

Jednostka chorobowa	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
Borelioza	98	162,6	72	119,5	102	172,0	136	229,3	83	140,9	135	230,9	117	201,4	123	211,9	109	187,7	114	199,5
KZ	16	26,5	9	14,9	4	6,7	17	28,7	8	13,6	6	10,3	6	10,3	1	1,7	5	8,6	6	10,5

W przypadku **chorób zakaźnych wieku dziecięcego** obserwowana jest cykliczna, występująca co kilka lat zmienność zachorowań.

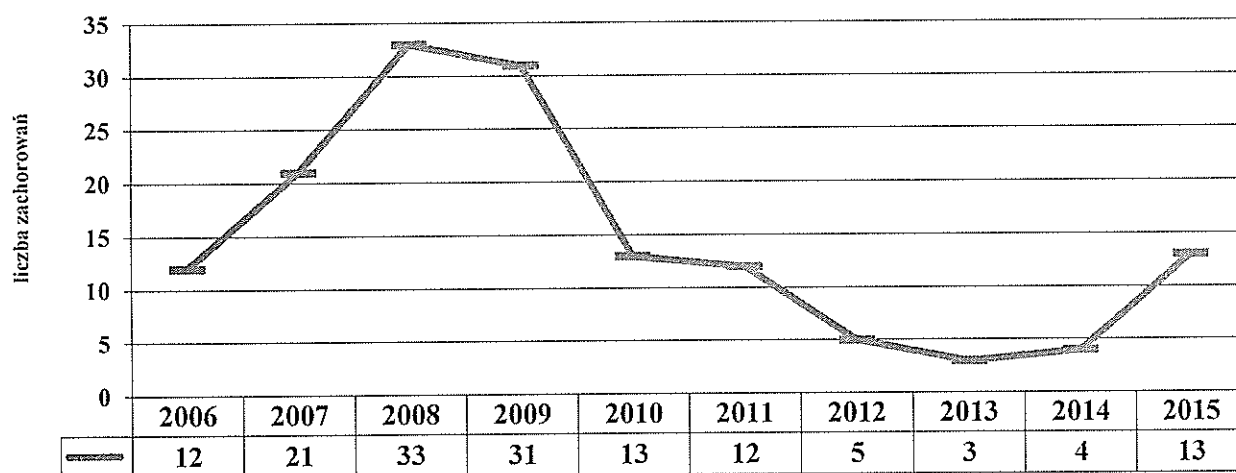
W roku 2015, po kilkuletniej wyraźnej tendencji spadkowej, zanotowano ponad trzykrotny, w stosunku do roku poprzedniego, wzrost zachorowań na krztusiec. Współczynnik zapadalności wyniósł 22,6 zachorowań na 100 tys. mieszkańców i był wyższy od ogólnowojewódzkiego, który osiągnął wartość 19,2. Zachorowania w powiecie bielskim wystąpiły w większości u młodzieży w wieku 12-18 lat, po kilkuletniej przerwie od podania

szczepionki przeciw krztuścowi. Zmiany w Programie Szczepień Ochronnych zmierzają do wprowadzania szczepień przypominających przeciwko krztuścowi, by ograniczyć zachorowania wśród młodzieży i dorosłych.

Tabela nr.2 Zachorowania i zapadalność na krztusiec w powiecie bielskim w latach 2006-2015

2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
12	19,9	21	34,8	33	55,6	31	52,3	13	22,2	12	20,5	5	8,6	3	5,2	4	6,9	13	22,7

Zachorowania na krztusiec w latach 2006 -2015.

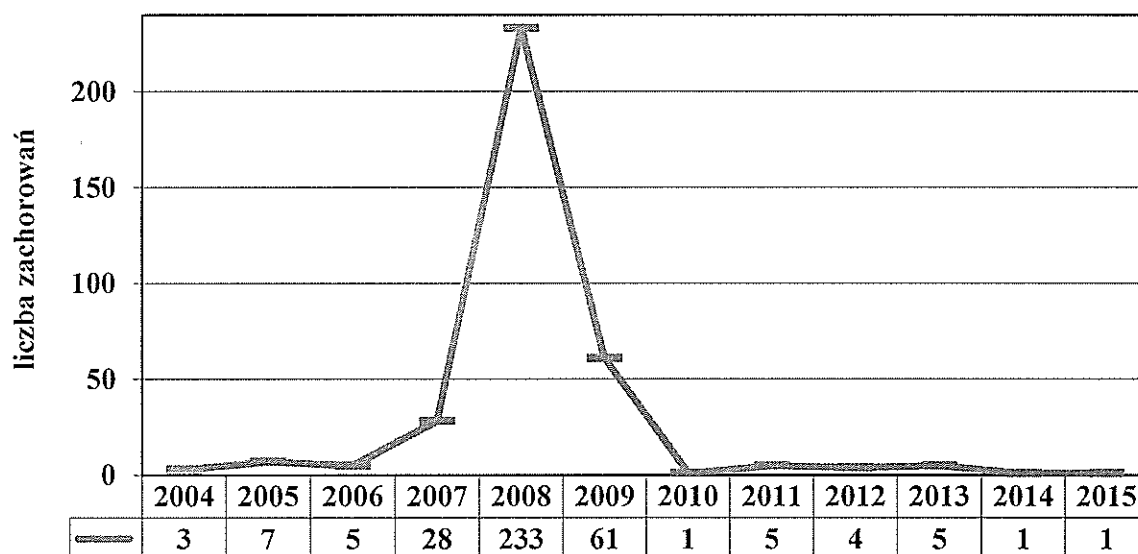
Obserwuje się wyraźny spadek zachorowań na **różyczkę**. Rokiem epidemicznym dla powiatu bielskiego był rok 2008, w którym zarejestrowano 233 zachorowania, co dało współczynnik zapadalności 392,9. Kolejne lata przyniosły dość gwałtowny spadek zachorowań. Od roku 2010 rejestruje się od 1 do 5 przypadków rocznie. W roku 2015r. do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono tylko 1 (współczynnik 1,7) przypadek różyczki, przy współczynniku wojewódzkim równym 4,4 zachorowania na 100 tys. zachorowań.

Spadek zachorowań to nie tylko odzwierciedlenie właściwości epidemicznych choroby, ale też skutek działań profilaktycznych. Populacja osób uodpornionych przeciwko różyczce systematycznie rośnie, ponieważ szczepieniami w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych obejmowane są kolejne grupy dzieci i młodzieży.

Tabela nr 3 Zachorowania i zapadalność na różyczkę w powiecie bielskim w latach 2006-2015

2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
5	8,3	28	46,5	233	392,9	61	102,9	1	1,7	5	8,6	4	6,9	5	8,6	1	1,7	1	1,7

Zachorowania na różyczkę w powiecie bielskim w latach 2004-2015.

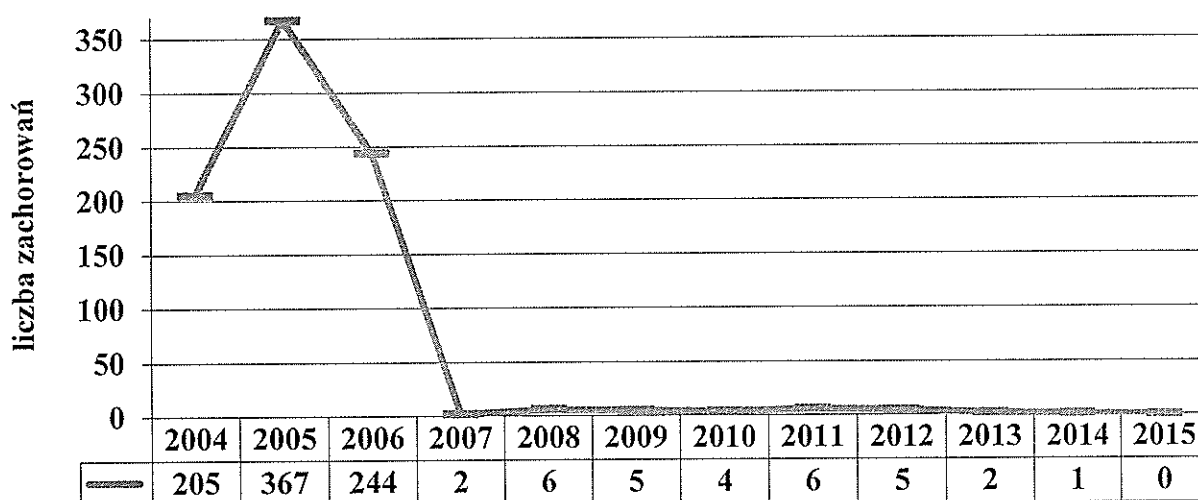
Jak obrazuje poniższa tabela, sytuacja epidemiczna **świnki** w powiecie bielskim jest korzystna. Od 2007 roku rejestruje się od 2 do 6 zachorowań rocznie. W roku sprawozdawczym nie rejestrowano nowych zachorowań na świnkę. W całym województwie podlaskim zarejestrowano 70 przypadków zachorowań, co dało współczynnik zapadalności równy 5,9.

Stan uodpornienia na świnkę wzrasta systematycznie, podobnie jak w przypadku różyczki, ponieważ szczepieniami objęta jest cała populacja dzieci. U dzieci i młodzieży do 19 roku życia sukcesywnie uzupełnia się szczepienia przeciwko tym chorobom do dwóch dawek, co daje wysoką odporność na zachorowania.

Tabela nr 4 Zachorowania i zapadalność na świnkę w powiecie bielskim w latach 2006-2015

2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
244	404,8	2	3,3	6	10,1	5	8,4	4	6,8	6	10,3	3	5,2	2	3,4	1	1,7	0	0

Zachorowania na świnkę w powiecie bielskim w latach 2004-2015

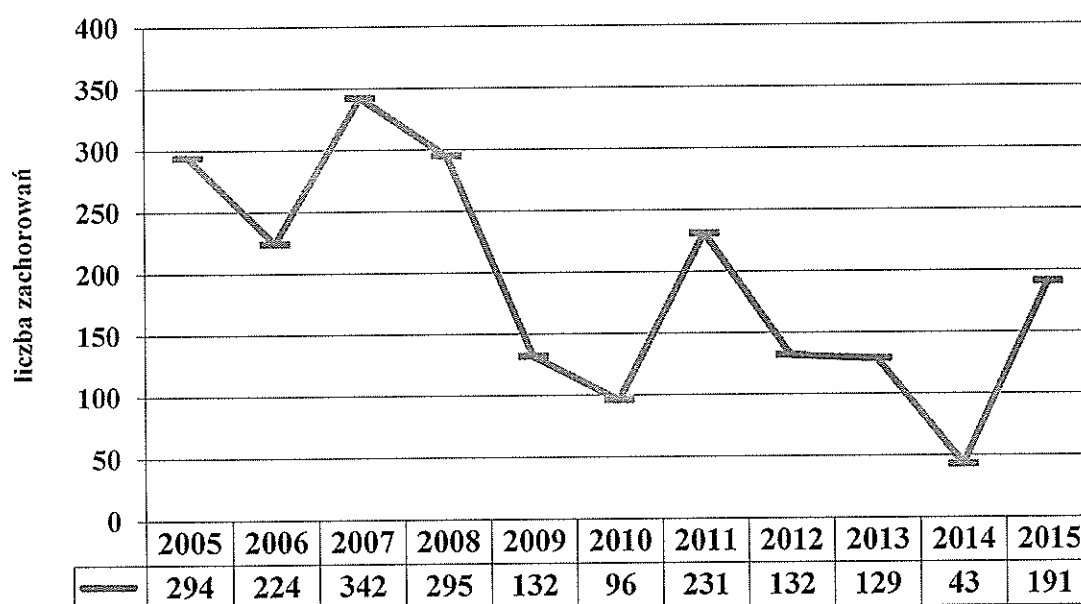
W przypadku **ospy wietrznej**, po odnotowanym w roku 2014 spadku zachorowań, aktualnie obserwuje się wzrost rejestracji z 43 do 191 zachorowań. Współczynnik zapadalności w powiecie bielskim jest nieznacznie niższy niż ogólnowojewódzki (Bielsk Podlaski – 334,2, województwo podlaskie – 380,4 zachorowań na 100 tys). Warto zaznaczyć, iż w grupie zarejestrowanych przypadków ospy wietrznej nie notowano zachorowań wśród osób szczepionych przeciwko tej chorobie.

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są wprowadzane w grupach ryzyka zdrowotnego, oraz ze wskazań społecznych – u dzieci uczęszczających do placówek opiekuńczych i opiekuńczo-wychowawczych. Pozostała, zdecydowanie większa część dzieci jest niezaszczepiona.

Tabela nr 5 Zachorowania i zapadalność na ospę wietrzną w powiecie bielskim w latach 2006-2015.

2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
121	200,8	342	567,4	295	497,5	132	279,5	96	161,2	231	395,1	131	225	129	220,5	43	74,1	191	334,2

Zachorowania na ospę wietrzną w powiecie bielskim w latach 2005-2015.

W roku 2015 zarejestrowano o 4 przypadki więcej zachorowań na **płonicę**. Wskaźnik zapadalności – 10,4, był niższy niż ogólnowojejewódzki – 19,2 zachorowań na 100 tys. mieszkańców.

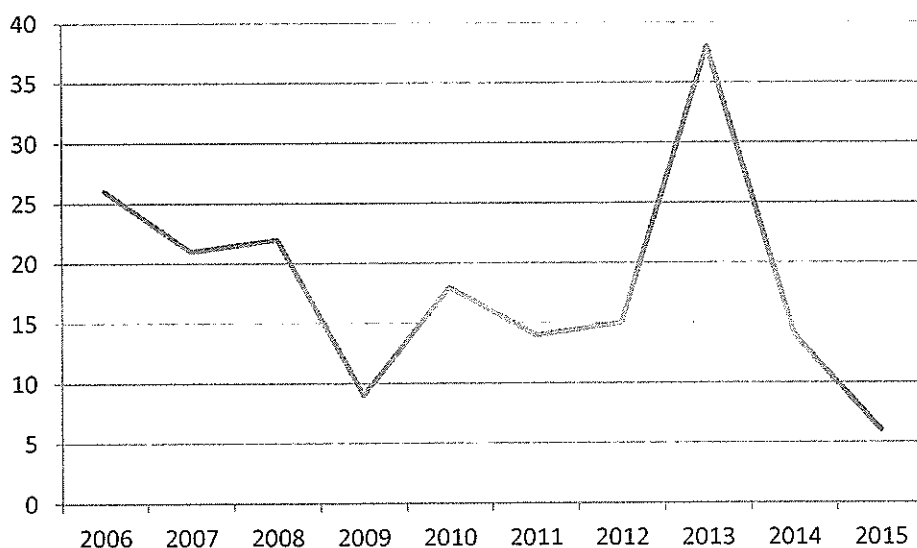
Prowadząc wieloletnie obserwacje chorób wieku dziecięcego, szerzących się epidemicznie, widać jak zmienia się zachorowalność na poszczególne choroby po wprowadzeniu masowych szczepień ochronnych.

Sytuacja epidemiologiczna **salmonelli**, którą przedstawia poniższa tabela, w stosunku do lat ubiegłych, uległa poprawie.

Tabela nr 6 Zachorowania i zapadalność na salmonellę w powiecie bielskim w latach 2006-2015.

2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
26	43,1	21	34,8	22	37,1	9	15,2	18	30,8	14	23,9	15	25,8	38	65,5	14	24,1	6	10,5

Zachorowania na salmonellę w powiecie bielskim w latach 2006-2015.

Zgłoszone do PSSE w Bielsku Podlaskim przypadki zatruc stanowiły pojedyncze zachorowania w ogniskach domowych. Zarejestrowano 6 zachorowań, w tym 1 dziecko w wieku 3 lat, co dało współczynnik zapadalności 10,5 na 100 tys. mieszkańców. W roku poprzednim zarejestrowano 14 zachorowań, co dało współczynnik 2,3. Zatruc zbiorowych nie odnotowano.

Analiza epidemiologiczna wirusowych schorzeń wątroby w powiecie bielskim wykazała znaczący wzrost ich rejestracji. W 2015 roku zarejestrowano 3 **przypadki przewlekłego i bliżej nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu B** (współczynnik zapadalności 5,2 na 100 tys. mieszkańców – współczynnik wojewódzki 9,5) oraz 5 przypadków **wirusowego zapalenia wątroby typu C** (8,7 zachorowań na 100 tys. mieszkańców – współczynnik wojewódzki 9,5), przy zerowej rejestracji w roku ubiegłym. Wzrost rejestracji spowodowany był zmianami w definicjach przypadków WZW B i C i w konsekwencji zgłaszaniem do nadzoru przypadków wcześniej kwalifikowanych jako bezobjawowe nosicielstwo. Do wykrycia zachorowań dochodzi zazwyczaj w punktach krwiodawstwa i poradniach ginekologiczno-położniczych. Trudno jest dotrzeć do źródła zakażenia, ponieważ nie da się ustalić daty ekspozycji na czynnik zakaźny.

W roku 2015 do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono 4303 **podejrzeń grypy oraz schorzeń grypopodobnych**. W stosunku do roku ubiegłego liczba zachorowań zwiększyła się o 646 przypadków schorzeń grypopodobnych (w roku 2014 zarejestrowano 3657 zachorowań).

W celu monitorowania sytuacji epidemicznej w sezonie grypowym kontynuowane były działania na bazie systemu SENTINEL w oparciu o laboratorium wirusologiczne WSSE w Białymstoku oraz lekarza pierwszego kontaktu z NZOZ MR „Medica” i NZOZ „LEKO”.

Zarejestrowano 2 przypadki **grypy sezonowej**, potwierdzone laboratoryjnie.

Wyraźny wzrost zachorowań odnotowano w biegunkach, w tym u dzieci do lat 2. W roku 2014 placówki medyczne zgłosiły 22 przypadki zachorowań, zaś w roku 2015 zachorowało 32 dzieci. W porównaniu do całego województwa podlaskiego, sytuacja przedstawia się niekorzystnie – współczynnik zachorowań w powiecie bielskim 328,5 zachorowań na 500 tys. dzieci, w województwie podlaskim – 102,5 zachorowania na 500 tys. dzieci).

Wyraźnie poprawiła się sytuacja epidemiologiczna **neuroinfekcji**. Zarejestrowano pojedyncze przypadki bakteryjnych zapaleń opon mózgowych i mózgu o różnej etiologii. Zarejestrowano 1 przypadek **enterowirusowego zapalenia opon mózgowych**, gdy w roku poprzednim bilans wyniósł 19 zachorowań oraz 2 przypadki **nieokreślonego wirusowego zapalenia opon mózgowych** - rok 2014 – 14 zachorowań. Sytuacja ostatnich dwóch jednostek na tle wojewódzkim wygląda korzystnie, ponieważ wskaźniki zapadalności wynosiły, odpowiednio: powiat bielski - 1,7 oraz 3,5, województwo podlaskie – 4,4 oraz 5,4 zachorowań na 100 tys. mieszkańców.

Na takim samym poziomie utrzymuje się rejestracja **styczności i narażenia na wściekliznę (potrzeba szczepień)**. W rok 2014 i 2015 rejestrowano po 22 osoby zaszczepione przeciwko wściekliznie. Do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono łącznie 108 pogryzień przez psy i koty. Większość zwierząt była poddana obserwacji weterynaryjnej w kierunku wścieklizny. Do szczepień kwalifikowano osoby pokąsane przez psy i koty, których obserwacja, a tym samym wykluczenie zakażenia wirusem wścieklizny, było niemożliwe. Współczynnik zapadalności w powiecie bielskim dotyczący szczepień przeciwko wściekliznie jest, obok Augustowa (45,3) i Grajewa (38,8) jednym z największych w województwie i wynosi 38,2.

Podsumowanie:

W 2015 roku w powiecie bielskim **nie rejestrowano** chorób wysoce zakaźnych takich jak: **cholera, błonica, dur brzuszny, dury rzekome**.

W roku 2015 zanotowano wyraźny **spadek zachorowań na wirusowe i bakteryjne schorzenia jelitowe, szerzące się drogą pokarmową**. Wyjątek stanowią zakażenia **rotawirusowe oraz biegunki**, w tym u dzieci do lat 2, których zarejestrowano **znacznie więcej** niż w roku poprzednim.

Gwałtowny **wzrost zachorowań** odnotowano w przypadku **ospy wietrznej i krztuśca**.

Poprawiła się (**spadek zachorowań**) natomiast sytuacja epidemiologiczna **neuroinfekcji**.

Zachorowalność na pozostałe choroby zakaźne nie odbiegała znacząco od roku poprzedniego.

Sytuacja epidemiologiczna za rok 2015 w powiecie Bielsk Podlaski

Lp.	Jednostka chorobowa	Zachorowania	Wskaźnik zapadalność i w powiecie bielskim	Zachorowania	Wskaźnik zapadalności w powiecie bielskim
		2015		2014	
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe	6 ↓	10,5	14	24,3
2.	Inne bakteryjne zak. Jelitowe E.coli	0 ↓	0	4	6,9
3.	Inne bakt.zak.jelitowe Clostridium difficile	6 ↓	10,5	16	27,8
4.	Inne bakt.zak.jelitowe- określone	11 ↓	19,2	18	31,3
5.	Inne bakt.zak.jelitowe-nieokreślone	4 ↓	6,9	9	15,6
6.	Inne bakt. zatrucia .pokarmowe gronkowcowe	10 ↓	17,5	18	31,3
7.	Inne bakter. zatrucia pokarm.- inne określone	2 ↓	3,5	3	5,2
8.	Inne bakter. zatrucia pokarm. nie określone	0 ↓	0	4	6,9
9.	Wirus.zakaż. jelit.-wywołane przez rotawirusy	54 ↑	94,5	21	36,5
10.	Wirus. zakażenia jelitowe inne określone	2 ↑	3,5	0	0
11.	Wirus. zakażenia jelitowe nieokreślone	8 ↓	13,9	14	24,3
12.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	32 ↑	328,5	7	192,3
13.	Biegunka i zap.żołąd.jelit ogółem	35 ↑	61,2	27	46,9
14.	Biegunki u dzieci do lat 2	32 ↑	55,9	22	38,2

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W BIELSKU PODLASKIM

15.	Krztusiec	13 ↑	22,7	4	6,9
16.	Plonica	6 ↑	10,5	2	3,5
17.	Borelioza	114 ↑	199,5	109	189,2
18.	Choroba wywołana przez Strptoc.pyogenes ogółem	0 ↓	0	3	5,2
19.	Choroba wywołana przez Strptoc.pyogenes - róża	0 ↓	0	3	5,2
20.	Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)	22	38,5	22	38,2
21.	Kleszczowe zapalenie mózgu	6 ↑	10,5	5	8,7
22.	Enterowirusowe zap. opon mózgowych	1 ↓	1,7	16	27,8
23.	Wirus. zap. opon mózgowych inne określone i nieokreślone	2 ↓	3,5	14	24,3
24.	Ospa wietrzna	191 ↑	334,2	43	74,7
25.	Różyczka	1	1,7	1	1,7
26.	WZW typu B – przewlekłe i BNO	3 ↑	5,2	0	0
27.	WZW typu C: wg def. przypadku-2014r.	5 ↑	8,7	0	0
28.	AIDS	3 ↑	5,2	1	1,7
29.	Nowo wykryte zakażenia HIV	3 ↑	5,2	1	1
30.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1 ↑	1,7	0	0
31.	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	1 ↓	1,7	10	17,4
32.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1 ↑	1,7	0	0
33.	Grypa ogółem	2 ↓	3,5	0	0

III. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH OBOWIĄZKOWYCH W 2015 ROKU

W 2015 roku szczepienia prowadzone były w 17 punktach szczepień należących głównie do podmiotów leczniczych realizujących zadania podstawowej opieki zdrowotnej oraz w SPZOZ w Bielsku Podlaski, pozostającym pod nadzorem sanitarnym Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej. Ogółem, pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora w Bielsku Podlaskim znajduje się **1014** kart szczepień (stan na 31.12.2015r.). Kartoteki szczepienne znajdują się u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, odpowiedzialnych za realizację programu szczepień ochronnych. W ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych prowadzone jest uodpornianie przeciwko: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, odrze, śwince, różyczce oraz chorobom wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b, oraz p/ospie wietrznej i p/ *Streptococcus pneumoniae* dzieciom z określonymi wskazaniami zdrowotnymi lub społecznymi.

Wykonawstwo szczepień w poszczególnych rocznikach jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi. Obserwuje się spadek zainteresowania szczepionkami wysokoskojarzonymi, finansowanymi przez rodziców. Wśród dzieci urodzonych w 2014 roku taką szczepionką zaszczepiono 26,7%, zaś wśród dzieci urodzonych w 2013 – 38,2% podlegającej do uodpornienia populacji (analiza przeprowadzona w kwietniu 2015r.).

Zainteresowanie innymi szczepionkami zalecanymi, finansowanymi przez rodziców nie jest duże, chociaż obserwuje się niewielki wzrost zainteresowania tymi szczepieniami.

Szczepienia zalecane (nie finansowane z budżetu państwa) w latach 2007-2015

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych w roku:								
		2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
1.	Ospa wietrzna	10	9	35	4	5	1	1	7	2
2.	WZW typu A	0	2	3	16	13	6	6	2	12
3.	WZW typu B (dotyczy osób powyżej 20 roku życia)	715	1091	1334	1078	1234	1291	944	400	326
4.	Biegunka rotawirusowa	63	45	32	33	15	15	13	9	0
5.	Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego	3	2	0	1	1	1	4	1	0
6.	Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	7	5	2	1	23	9	18	10	9
7.	Kleszczowe	72	66	29	42	74	65	105	80	70

	zapalenie mózgu									
8.	Zakażenie Streptococcus pneumoniae	45	53	112	119	118	71	82	56	36
9.	Grypa	1006	934	1105	1015	1304	1246	1836	1298	1132

W powiecie bielskim nie uniknięto ogólnopolskiego problemu ze zjawiskiem uchylania się od szczepień ochronnych. Pojawiają się pojedyncze osoby, które w obawie przed wystąpieniem odczynów poszczepiennych nie wyrażają zgody na sztuczne uodpornienie swoich dzieci. Wobec tych rodziców podjęto działania edukacyjne. Jeśli nie przyniosą one oczekiwanych skutków wszczęte zostanie postępowanie egzekucyjne.

IV. OCENA PRZESTRZEGANIA REŻIMU PRZECIWEPIDEMICZNEGO W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO

W powiecie bielskim w 2015r. usługi zdrowotne świadczone w 100 obiektach, w tym w 43 działalność leczniczą wykonywano przez podmioty lecznicze, a w 57 działalność leczniczą wykonywano przez praktykę zawodową.

W 2015 roku nadzorem sanitarnym objęto:

- 9 podmiotów leczniczych realizujących świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej w ramach, których funkcjonuje 16 przychodni,
- 10 podmiotów leczniczych realizujących świadczenia z zakresu stomatologii,
- 6 specjalistycznych przedsiębiorstw podmiotów leczniczych,
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa,
- Zakład Pomocy Doraźnej w Bielsku Podlaskim oraz Filię Zakładu Pomocy Doraźnej w Brańsku i Filię Zakładu Pomocy Doraźnej w Boćkach ,
- 28 gabinetów indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej,
- 25 gabinetów praktyki stomatologicznej,
- 3 gabinety specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów
- jedną grupową praktykę lekarzy dentystów
- 2 punkty pobrań prób do analiz laboratoryjnych
- 3 podmioty świadczące opiekę pielęgniarską w domu pacjenta
- 2 zakład diagnostyki obrazowej

Charakterystyka stanu technicznego, funkcjonalnego i wyposażenia obiektów.

Bieżące kontrole wykazały zadowalający stan sanitarno-techniczny większości obiektów.

W jednej placówce prowadzącej działalność leczniczą z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (NZOZ w Wyszkach Ośrodek Zdrowia w Strabli), z uwagi na uchybienia natury technicznej, oddziałujące na stan sanitarny, prowadzone jest postępowanie administracyjne,

mające na celu wyeliminowanie nieprawidłowości z terminem wykonania decyzji do 30.11.2016r.

Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń.

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych placówek opieki zdrowotnej należy uznać za zadowalający. W trakcie przeprowadzania kontroli placówek nie stwierdzano nieprawidłowości procesów mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń sanitarnych i sprzętu.

Dezynfekcja .

Do dezynfekcji zużytego sprzętu i materiału stosuje się preparaty dezynfekcyjne dopuszczone do stosowania zgodnie z zakresem działania wynikającym z dokumentów rejestracyjnych. Dezynfekcja jest prowadzona zgodnie z opracowanymi procedurami oraz zgodnie z instrukcjami użycia poszczególnych środków. Roztwory użytkowe do dezynfekcji narzędzi sporządzane są zgodnie z zaleceniami producentów.

Sterylizacja

Procedury sterylizacji prowadzone są w placówkach prawidłowo. W każdej z nich prowadzona jest kontrola wewnętrzna wskaźnikami biologicznymi i chemicznymi. Wysterylizowany materiał i sprzęt przechowywany jest prawidłowo.

V. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI ZA 2015 ROK

Pracownicy sekcji Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Bielsku Podlaskim w roku 2015, w ramach urzędowej kontroli: żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków objęli nadzorem 835 obiektów (w tym 10 obiektów obrotu kosmetykami) na terenie powiatu Bielsk Podlaski.

Spośród obiektów znajdujących się w ewidencji, po uwzględnieniu częstotliwości kontroli zakładów na podstawie dokonanej oceny ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności w oparciu o obowiązujące kryteria oceny zakładu ustalone w *Instrukcji dotyczącej kryteriów oceny zakładu produkcji/ obrotu żywnością/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością* przekazanej Zarządzeniem Głównego Inspektora Sanitarnego w roku 2015 skontrolowano 339 zakładów, a w 155 obiektach dokonano oceny ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności w oparciu o obowiązujące kryteria zawarte w arkuszach oceny zakładu.

W trakcie przeprowadzonej oceny ryzyka ustalono, że 146 zakładów – posiada niskie ryzyko zagrożenia , 9 zakładów – ryzyko średnie. Nie stwierdzono obiektów, w których występuje – ryzyko wysokie.

W nadzorowanych obiektach żywności i żywienia oraz produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi przeprowadzono ogółem **428** urzędowych kontroli i rekontroli.

W 2015r.pracownicy sekcji HŻŻiPU **zatwierdzili bezwarunkowo 84 obiekty** żywności i żywienia oraz ogółem **wydali 227 zaświadczeń** o wpisie do Rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim,

W 2015 roku, w zakładach żywności i żywienia, przeprowadzone zostały urzędowe kontrole żywności (kontrole kompleksowe) pod względem zgodności z obowiązującymi wymaganiami ustawodawstwa, na podstawie obowiązujących procedur oraz w oparciu o jednolite kryteria ujęte we właściwych *arkuszach oceny stanu sanitarnego* dla poszczególnych grup obiektów.

Analiza porównawcza danych z lat 2012 – 2015 wykazała, że sukcesywnie spada odsetek negatywnie ocenianych zakładów. Dużej poprawie uległ stan sanitarny piekarni, zakładów małej gastronomii, zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego oraz sklepów spożywczych i kiosków.

Przedstawione dane wskazują, że stan sanitarno-techniczny obiektów żywności i żywienia ulega stałej poprawie.

W poszczególnych grupach obiektów żywności i żywienia obrazuje to poniższa tabela:

Lp	Grupa obiektów	Odsetek negatywnie ocenianych obiektów			
		2012	2013	2014	2015
1	Zakłady produkcji żywności:				
	Wytwórnie lodów	0	0	0	0
	Piekarnie	0	0	0	0
	Wytwórnie napojów bezalkoholowych	0	0	0	0
2	Sklepy spożywcze	0	0	0	0
3	Kioski spożywcze	0	0	0	0
4	Magazyny hurtowe	0	0	8,33%	0
5	Zakłady małej gastronomii	2	0	0	0
6	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	0	0	0	0
7	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	0	0	0	0

W 2015 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU skontrolowali **339 zakładów**, w tym z następujących rodzajów obiektów:

➤ **Zakłady produkcji żywności:**

- ✓ wytwórnie lodów – 3 obiekty,
- ✓ automaty do lodów – 7 obiektów,
- ✓ wytwórnie tłuszczów roślinnych – 2 obiekty,
- ✓ piekarnie – 6 obiektów,

- ✓ ciastkarnie – 1 obiekt,
- ✓ przetwórnice owocowo – warzywne – 1 obiekt,
- ✓ wytwórnie napojów bezalkoholowych – 1 obiekt,
- ✓ zakłady garmażeryjne – 1 obiekt;
- ✓ wytwórnia wyrobów cukierniczych – 1 obiekt,
- ✓ zakład produkcji i konfekcjonowania przypraw – 1 obiekt,
- ✓ inne wytwórnie żywności – 8 obiektów,
- **Obiekty obrotu żywnością:**
 - ✓ sklepy spożywcze – 95 obiektów,
 - ✓ kioski spożywcze – 27 obiektów,
 - ✓ magazyny hurtowe – 8 obiektów,
 - ✓ obiekty ruchome i tymczasowe – 20 obiekty,
 - ✓ środki transportu - 45 obiektów,
 - ✓ inne obiekty obrotu żywnością – 15 obiektów.
- **Zakłady żywienia zbiorowego:**
 - ✓ zakłady żywienia zbiorowego otwartego – 43 obiekty, w tym zakłady małej gastronomii – 25;
 - ✓ zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego – 35 obiektów, w tym: stołówki pracownicze – 1, bloki żywienia w domach opieki społecznej – 4, stołówki szkolne – 16, stołówki w bursach i internatach – 1, stołówki na koloniach/obozach/zimowiskach – 4, stołówki w przedszkolach – 6, zakład usług cateringowych – 1, inne zakłady żywienia – 2.
- **Zakłady produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:**
 - ✓ zakłady produkcyjne – 1 obiekt,
 - ✓ miejsca obrotu – 9 obiektów.
- **Zakłady obrotu kosmetykami – 9 obiektów.**

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach produkcji i obrotu żywności na terenie powiatu bielskiego w 2015 roku dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń;
- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego urządzeń, sprzętu produkcyjnego, wyposażenia lub brak w dostatecznej ilości;
- braku prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników;
- niewłaściwego przechowywania środków spożywczych, niezgodnie z warunkami deklarowanymi przez producentów produktów;

- nieprawidłowego przechowywania wprowadzanych do obrotu środków spożywczych nieopakowanych w warunkach narażonych na wtórne zanieczyszczenia;
- nieprawidłowego znakowania wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych;
- nieprzestrzegania lub brak zapisów prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej z realizacji zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP) oraz dokumentacji potwierdzającej opracowanie i wdrażanie procedur systemu HACCP;
- braku systematycznych zapisów z monitorowania temperatury przechowywania środków spożywczych łatwopsujących się.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działają również w ramach sieci systemu **RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach**. W ramach RASFF przesyłane są informacje o produktach, które nie spełniają wymagań przepisów prawnych i stanowią równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. System obejmuje wszystkie Państwa Członkowskie Unii Europejskiej, Komisje Europejskie i Europejski Urząd do Spraw Bezpieczeństwa Żywności. W Polsce Główny Inspektor Sanitarny kieruje siecią systemu RASFF, tworzy Krajowy Punkt Kontaktowy systemu RASFF, jest odpowiedzialny za jego funkcjonowanie i powiadamia Komisję Europejską o zarejestrowanej w Rzeczypospolitej Polskiej niebezpiecznej żywności oraz środkach żywienia zwierząt.

W 2015r. przeprowadzono 12 urzędowych kontroli, w związku z otrzymaniem powiadomień, w ramach funkcjonowania systemu RASFF, przekazanych przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych, dotyczących stwierdzenia w obrocie lub produkcji niebezpiecznych produktów.

Powiadomienia dotyczyły stwierdzenia w obrocie lub produkcji niebezpiecznych artykułów, w tym:

- środków spożywczych pn.: „*Sól jodowana morska drobnoziarnista*”, „*Pieczarki marynowane. Nasza Spizarnia.*”, „*GARDINIA Śliwki suszone – bez pestek*”, „*Szprot wędzony w oleju roślinnym*”, „*HELIO Słoneczne Owoce Żurawina*”, „*Ryż dziki & parboiled KUPIEC Produkt bezglutenowy*”,
- materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością: „*Kieliszek zdobiony do szampana*”,

Skontrolowano ogółem 11 obiektów– nie stwierdzono w sprzedaży artykułów będących przedmiotem powiadomień.

Ocena sposobu jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

W ramach realizacji zadania w 2015 roku skontrolowano łącznie 35 obiektów, w tym:

- Stołówki pracownicze przy zakładach pracy – 1 obiekt (żywienie w systemie cateringowym),
- Bloki żywienia w domach pomocy społecznej – 4 obiekty (w tym żywienie w systemie cateringowym - 1),
- Stołówki szkolne – 16 obiektów (w tym żywienie w systemie cateringowym - 7),
- Stołówki w bursach i internatach – 1 obiekt,
- Stołówki na koloniach, półkoloniach i obozach – 4 obiekty,
- Stołówki w przedszkolach – 6 obiektów (w tym żywienie w systemie cateringowym – 2),
- Zakład usług cateringowych - 1 obiekt,
- Stołówki w innych zakładach żywienia – 2 obiekty (żywienie w systemie cateringowym).

W w/w obiektach przeprowadzono ogółem 40 urzędowych kontroli żywności. Sporządzono 40 protokołów z kontroli sanitarnej: w tym 2 z uchybieniami.

Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące wykonanie obowiązków.

Sankcje karnych nie stosowano.

Badaniami objęto 26 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, tj.

- Bloki żywienia w domach opieki społecznej – 3 bloki żywienia;
- Stołówki szkolne – 12 stołówek, w tym 6 stołówek – żywienie w systemie cateringowym;
- Stołówki w bursach i internatach – 1 stołówka
- Stołówki na koloniach, półkoloniach, obozach – 4 stołówki;
- Stołówki w przedszkolach – 4 stołówki, w tym 2 stołówki – żywienie w systemie cateringowym;
- Inne zakłady żywienia – 2 stołówki.

W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego – oceniono ogółem 26 jadłospisów, w tym:

- Bloki żywienia w domu opieki społecznej – 3 jadłospisy,
- Stołówki szkolne – 12 jadłospisów,
- Stołówki w bursach i internatach – 1 jadłospis,
- Stołówki na koloniach/obozach – 4 jadłospisy,
- Stołówki w przedszkolach – 4 jadłospisy,
- Inne zakłady żywienia – 2 jadłospisy.

Wyniki oceny przedstawionych jadłospisów zostały odnotowane w sporządzonych protokołach kontroli.

Stwierdzono prawidłowo ułożone jadłospisy dekadowe z wykorzystaniem wszystkich grup produktów (w tym środków spożywczych zawierających pełnowartościowe białko), produktów sezonowych, surowych warzyw i owoców, odpowiednio zestawione pod względem kolorystycznym i smakowym. Posiłki były produkowane z zastosowaniem różnych technik kulinarnych. Nie wniesiono zastrzeżeń odnośnie przedstawionych jadłospisów.

Jedynie w 3 zakładach – stołówki szkolne (żywienie w systemie cateringowym) wniesiono uwagi odnośnie opracowanych jadłospisów i w związku z tym wystosowano wystąpienia do dyrektorów tych szkół.

Zgodnie z „Powiatowym planem pobierania materiałów do oceny jakości żywienia w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego w powiecie Bielsk Podlaski w roku 2015” pobrano do badań laboratoryjnych w domach opieki społecznej 4 próbki, w tym 1 posiłek obiadowy i 3 dekadowe zestawienia zużytych produktów do produkcji posiłków (wyżywienie całodzienne), które – zostały zakwestionowane.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych, zestawień dekadowych produktów zużytych do produkcji posiłków (wyżywienie całodzienne,) stwierdzono, że wystąpiły nieprawidłowości w ocenianych dekadach:

- zawartość witaminy C nie jest zgodna z zalecanym spożyciem grupy, jest za niska – 55% realizacji.
- zawartość żelaza w produktach nie jest zgodna z zalecanym spożyciem grupy,
- zbyt mała ilość produktów zawierających wapń
- wartość energetyczna jest za wysoka
- zawartość sodu w produktach nie jest zgodna ze średnim zapotrzebowaniem danej grupy żywionych z zalecanym spożyciem grupy – jest za wysoka (zawartość w produktach: 1778,73 mg, co daje realizację normy AL. – 141%)

Próbka posiłku obiadowego została zakwestionowana gdyż analiza laboratoryjna wykazała:

- zawartość białka nie mieści się w dopuszczalnej granicy odchyień od obliczeń teoretycznych sporządzonych na podstawie danych z raportów magazynowych,
- zawartość chlorku sodu wynosiła 7,5g.
- zawartość witaminy C nie jest zgodna z zalecanym spożyciem grupy, jest za niska – 55% realizacji.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w żywieniu (pensjonariuszy) wystosowano 3 listy intencyjne do jednostek organizacyjnych, które dotyczyły podjęcia działań w celu poprawy jakości żywienia zgodnych z zaleceniami żywieniowymi

W porównaniu do roku poprzedniego wyżywienie dzieci, młodzieży i pensjonariuszy domów opieki utrzymywało się na podobnym poziomie.

Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu Bielsk Podlaski.

W celu oceny jakości zdrowotnej środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu Bielsk Podlaski, pobierano próbki do badań laboratoryjnych. zgodnie z „Powiatowym planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rok 2015”.

W 2015r. pracownicy sekcji HŻŻ i PU PSSE w Bielsku Podlaskim pobrali do badań laboratoryjnych ogółem **135 próbek**, w tym:

- o 116 próbek żywności,
- o 10 próbek sanitarnych (9 wymazów sanitarnych, 1 próbka zmiotek),
- o 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczone do kontaktu z żywnością – materiały i wyroby z tworzyw sztucznych.
- o 3 próbki produktów kosmetycznych,
- o 1 próbkę posiłku obiadowego,
- o 3 dekadowe zestawienia produktów zużytych produktów do produkcji posiłków (wyżywienie całodzienne wg. diety ogólnej),

Pobrane próbki badane były w laboratoriach akredytowanych.

Zestawienie danych z realizacji Planu pobierania próbek żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w 2015r. na terenie działalności PPIS w Bielsku Podlaskim.

Kierunek badań	Liczba pobranych próbek	Liczba próbek zakwestionowanych
Pozostałości pestycydów	13	0
Metale szkodliwe dla zdrowia	12	2
Azotany	2	0
3-MCPD	2	0
Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	45	0
Mykotoksyny	5	1

Substancje dodatkowe	15	1
Parametry czystości substancji dodatkowych oraz rozpuszczalników ekstrakcyjnych	2	0
GMO	2	0
Żywność napromieniana	2	0
Jod w soli kuchennej	2	0
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementy diety – znakowanie	2	2
Suplementy diety – witaminy, składniki mineralne i inne	4	1
Żywność wzbogacana	4	0
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	2	0
WWA	3	0
Gluten	1	0
Próbki sanitarne	10	5
Badania produktów kosmetycznych	3	0
Próbki posiłków	1	1
Zestawienia dekadowe zużytych produktów oraz jadłospisy	3	3
Razem:	135	16

W 2015r. do badań laboratoryjnych nie pobrano próbek poza planem tzw. „ekstra”.

Natomiast w trakcie przeprowadzanych działań kontrolnych, bezpośrednio w kontrolowanych obiektach pracownicy sekcji HŻŻ i PU w Bielsku Podlaskim dokonali oceny jakości zdrowotnej tłuszczów używanych w procesach technologicznych przygotowywania żywności (smażenia) z użyciem szybkich testów. W trakcie przeprowadzanej oceny nie stwierdzono przekroczenia w badanym tłuszczu limitów zawartości substancji zanieczyszczających, dlatego nie były one przekazywane do laboratorium celem wykonania badań przesiewowych (screeningowych) związków polarnych w tłuszczach.

Ilość pobranych próbek w 2015 roku przedstawia się następująco:

- Obiekty produkcji żywności, pobrano 35 próbek, w tym:
 - a) Wytwórnia lodów – 5 próbek żywności, 3 próbki sanitarne (wymazy),
 - b) Piekarnia – 5 próbek żywności, 1 próbka sanitarna (zmiotki),
 - c) Wytwórnia napojów bezalkoholowych – 10 próbek żywności,
 - d) Zakład garmazeryjny – 3 próbki sanitarne,
 - e) inne wytwórnie żywności – 8 próbek żywności (zakład konfekcjonowania - 7 próbek, zakład produkcji pierwotnej – 1 próbka).
- Zakłady żywienia otwartego – 3 próbki sanitarne, w tym:

- a) Zakład małej gastronomii – 3 próbki sanitarne.
- Obiekty obrotu żywnością, pobrano 88 próbek, w tym:
 - b) Sklepy spożywcze – 68 próbek żywności,
 - c) Kioski – 4 próbki żywności,
 - d) Magazyny hurtowe – 11 próbek żywności.
 - e) inne obiekty obrotu żywnością (Apteki) – 5 próbek żywności.
- Obiekty obrotu kosmetykami (sklepy) - pobrano 3 próbki kosmetyków.

W 2015r. z przeprowadzanych badań laboratoryjnych w zbadanych parametrach *zostało kwestionowanych 16 próbek*, w tym:

- ✓ *7 próbek żywności* ze względu na nieprawidłowe oznakowanie, w tym:
 - Suplementy diety pn: „*Herbatka ziołowa SEKRET CUKRZYCY Supplement diety*”, „*Zdrovit Skurcz Forte*” *Suplement diety Tabletki musujące o smaku cytrynowym*”, „*Bioelektra MAGNESIUM 300 mg DIRECT*”.
 - Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego pn. "*BOOSTER MEGA MASS REPLACEMENT MEAL BAR batonik o smaku czekoladowo-waniliowy*", „*Taurine 900 w kapsułkach*”,
 - Przetwory zbożowe pn.: „*Otręby owsiane wysokobłonnikowe*”,
 - Ziarna roślin oleistych pn. „*Ekologiczny sezam nieluskany*”
- ✓ *5 próbek sanitarnych* (wymazy sanitarne),
- ✓ *1 próbka posiłku obiadowego*,
- ✓ *3 zestawienia dekadowe* produktów zużytych do produkcji posiłków (ocena teoretyczna jakości sposobu żywienia pensjonariuszy domów opieki społecznej - wyżywienie całodzienne wg. diety ogólnej).

Wszczęte zostały postępowania administracyjne.

W przypadku zakwestionowanych próbek żywności, których producent znajdował się poza terenem powiatu bielskiego PPIS w Bielsku Podlaskim całość dokumentacji zawierającej szczegółowe informacje dotyczące zakwestionowanych próbek żywności przekazywał do rozpoznania zgodnie z kompetencjami właściwości odpowiednim PPIS ze względu na siedzibę producenta przedmiotowego środka spożywczego. Wystosowywane zostały listy intencyjne lub wystąpienia do właścicieli zakładów produkcyjnych.

Działalność kontrolno - represyjna

W 2015r. w zakładach objętych nadzorem przeprowadzono ogółem 428 urzędowych kontroli.

W związku z przeprowadzanymi urzędowymi kontrolami w obiektach żywnościowo żywieniowych pracownicy sekcji HŻŻ i PU podejmowali działania zgodnie z posiadanymi kompetencjami na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, w tym:

- ✓ W celu wyeliminowania stwierdzonych naruszeń prawa żywnościowego wydawano decyzje nakazujące poprawę warunków sanitarnych i prowadzono postępowanie administracyjno-egzekucyjne.
Wydano ogółem **36** decyzji administracyjnych, w tym **23** decyzji nakazujących poprawę warunków sanitarnych oraz **13** decyzji zmieniających termin realizacji obowiązków.
- ✓ Decyzji unieruchomienia/przerwania działalności zakładu nie wydawano.
- ✓ Decyzji zakazu wprowadzania produktu do obrotu nie wydawano.
- ✓ Wydano **53** decyzje (płatnicze) na kwotę **4 430zł** - obciążające przedsiębiorców.
- ✓ Wydawano decyzje zatwierdzające zakład w związku z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładu podlegających urzędowej kontroli żywności.
- ✓ Wydano **30** decyzji wykreślenia zakładu z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli.
- ✓ Wobec osób winnych zaniedbań higieniczno-sanitarnych stosowano sankcje karne (mandaty karne kredytowane) - **1** mandat karny na kwotę **200 zł**.
- ✓ Udzielano pisemnej odpowiedzi do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku w terminach wyznaczonych w pismach.
- ✓ Udzielano pisemnej odpowiedzi Stronom wnoszącym o interwencję.
- ✓ Prowadzono postępowanie wyjaśniające w związku ze stwierdzeniem bądź podejrzeniem o niewłaściwą jakość zdrowotną żywności.

VI. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ ZA ROK 2015

I. Nadzór nad jakością wody do spożycia

Zgodnie z wdrożonym monitoringiem jakości wody do spożycia objęto nadzorem 20 wodociągów (14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia i 6 wodociągów lokalnych) znajdujących się na terenie powiatu bielskiego.

Na terenie powiatu znajdują się:

- 13 wodociągów o wydajności 101-1000 m³/d (wodociągi: Brańsk, Bielsk Podlaski gminny, Bolesty, Rajsk, Boćki, Kalnica, Koszewo, Domanowo, Brzeźnica, Orla, Oleksze, Rudka, Budlewo)
- 1 wodociąg o wydajności 1001-10000 m³/d (wodociąg w Bielsku Podlaskim).

- 6 wodociągów lokalnych (wodociągi: Zakładu Produkcyjnego HOOP w Bielsku Podlaskim, Zajazdu „Zagłoba” w Płoskach, Ośrodka Wypoczynkowego „Ptasia Osada” w Płoskach nad Narwią wł. Agnieszka Dobrodumow, Zakładu Produkcyjnego „Bielmlek” Spółdzielnia Mleczarska w Bielsku Podlaskim, Zakładu Mięsnego „Netter” w Bielsku Podlaskim i Zakładu „Suempol” w Bielsku Podlaskim).

Ogólna liczba ludności korzystającej z wody o kontrolowanej jakości, jak wynika z danych zebranych od właścicieli wodociągów wynosi – 56,894 tys.

Liczba ludności korzystającej z wody o niekwestionowanych parametrach na dzień 31.12.2014r. wynosi – 56,894 tys. (100%).

W roku 2015 wydano 2 decyzje na warunkową jakość wody ze względu na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (wodociąg Orla i wodociąg Zakładu Produkcyjnego HOOP w Bielsku Podlaskim). Oba przypadki dotyczyły przekroczenia ogólnej liczby bakterii grupy coli. W przypadku wodociągu Orla, czas przekroczenia wskaźnika bakteriologicznego trwał 8 dni. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia ustalono, że przyczyną zanieczyszczenia wody było nadmierne opróżnienie zbiornika wyrównawczego. Natychmiastowa reakcja Wójta Gminy Orla oraz sprawne i skutecznie przeprowadzenie działań naprawczych, polegających na dezynfekcji zbiornika wyrównawczego oraz dezynfekcji wody w całej sieci wodociągowej, pozwoliły na bardzo szybkie doprowadzenie wody w sieci wodociągowej do obowiązujących parametrów bakteriologicznych. W przypadku wodociągu zakładu produkcyjnego HOOP, po stwierdzeniu przekroczeń, wodociąg wyłączono, przeprowadzono procesy mycia i dezynfekcji. Skuteczność prowadzonych procesów potwierdzono badaniami laboratoryjnymi. Nie wydawano decyzji na odstępstwa od parametrów chemicznych i fizykochemicznych kontrolowanych w wodociągach. Właściciele wodociągów o poprawieniu jakości w przekroczeniach parametrów w wodzie, powiadomiani byli przez PPS w Bielsku Podlaskim natychmiast po otrzymaniu takiej informacji z laboratorium badającego próbki wody. Szybko podejmowane działania skutecznie eliminowały przyczyny powstania przekroczeń, a powtórnie pobierane próbki wody potwierdzały słuszność podejmowanych decyzji. Podobnie było w przypadku prowadzenia kontroli wewnętrznej przez właścicieli wodociągów. W przypadku wystąpienia przekroczeń, powtórnie przeprowadzone badania nie wykazywały podwyższonych parametrów. Stwierdzane przekroczenia dotyczyły głównie manganu i mętności. Podwyższoną zawartość manganu stwierdzano w wodociągu Bolesty (ostatnie wyniki badań bez przekroczeń); wodociągu gminnym w Bielsku Podlaskim; wodociągu Koszewo - przeprowadzono działania naprawcze (wymiana źródeł filtracyjnych w

odżelaziaczach), ostatnie wyniki badań bez przekroczeń; wodociągu w Kalnicy (wahania poziomu manganu występowały na skutek ustalania parametrów technologicznych w trakcie modernizacji stacji uzdatniania). Podwyższony wskaźnik mętności odnotowano w wodociągu w Rudce oraz w wodociągu Zajazdu Zagłoba. Podwyższony wskaźnik barwy powtarzalny jest w wodociągu Orla (brak ustalonej wartości granicznej wskaźnika barwy o ile jest akceptowalny przez konsumentów). Gmina Brańsk na koniec 2015 roku zakończyła I etap modernizacji wodociągu w Kalnicy – wymieniono urządzenia uzdatniające wraz z armaturą i przewodami technologicznymi oraz zmieniono system napowietrzania. Gmina Bielsk Podlaski rozpoczęła prace projektowe związane z modernizacją wodociągu w Bielsku Podlaskim.

Wydano 6 decyzji na wbudowanie materiałów i urządzeń w sieci wodociągowej (3 decyzje dotyczyły rozbudowy sieci wodociągu Bielsk Podlaski, 1 – wymiany złóż filtracyjnych w SUW wodociąg w Orli, 1 - wymiany złóż filtracyjnych w SUW wodociąg w Koszewie, 1 - modernizacji SUW w Kalnicy. Na terenie powiatu bielskiego nie odnotowano zgłoszeń niepożądanych reakcji związanych ze spożyciem wody.

Wydano 8 komunikatów o jakości wody i 8 wystąpień do organów administracji samorządowych oraz jednostek odpowiedzialnych za eksploatację ujęć wodociągowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, każdorazowo po otrzymaniu sprawozdania z badań monitoringowych danego wodociągu, wydawał ocenę jakości wody, którą przekazywał właścicielowi lub administratorowi wodociągu.

Porównując wyniki próbek wody pobranych w latach ubiegłych z poszczególnych wodociągów, jakość wody utrzymuje się na podobnym poziomie. Efektem prowadzonego nadzoru jest między innymi 100 % liczba ludności zaopatrzona w wodę dobrej jakości. Właściciele wodociągów prawidłowo prowadzili kontrole wewnętrzne, przestrzegając częstotliwości i zakresu badań. Jedynie Gmina Rudka nie wykonała pełnych badań z zakresu monitoringu przeglądowego, w związku z tym PPIS prowadził postępowanie administracyjne, w celu wyegzekwowania obowiązku. Zalecenia zawarte w decyzji wykonano w całości. Pojedyncze przekroczenia parametrów fizykochemicznych (mętność, mangan) były natychmiast korygowane, a powtórnie pobrane próbki nie wykazywały przekroczeń sprawdzanych parametrów. Właściciele i administratorzy wodociągów powinni wnikliwie analizować wyniki badań próbek wody prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej. W przypadku podwyższenia parametrów ustalać przyczynę i podejmować działania mające na celu poprawę jakości wody oraz informować PPIS w Bielsku Podlaskim o występujących przekroczeniach, jak i podejmowanych działaniach, co zostało nałożone obowiązkiem

wynikającym z § 5 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 poz. 1989). Oceniając natomiast stan techniczny stacji uzdatniania wody, należy stwierdzić, iż konieczne jest w dalszym ciągu unowocześnianie systemów technologii uzdatniania wody. Nowoczesne, skomputeryzowane systemy uzdatniania wody w znacznym stopniu zmniejszają ryzyko popełnienia błędu przy procesach związanych z oczyszczaniem wody i przy prawidłowym nadzorze gwarantują dobrą jakość wody każdemu konsumentowi.

II. Nadzór nad jakością wody w basenach kąpielowych w Bielsku Podlaskim

Objęto nadzorem 2 baseny: basen odkryty Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Bielsku Podlaskim (czynny sezonowo) i Pływalnię Miejską „WODNIK” w Bielsku Podlaskim (czynna cały rok).

Przeprowadzono 5 kontroli, do badań laboratoryjnych pobrano 13 próbek wody. Na bieżąco sporządzano oceny przydatności wody do kąpieli. Stan sanitarno – techniczny ww. obiektów nie budził zastrzeżeń.

W powiecie bielskim w 2015r. nie prowadzono nadzoru sanitarnego nad kąpieliskiem i miejscem wykorzystywanym do kąpieli, gdyż nie zostały zgłoszone.

III. Nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym obiektów użyteczności publicznej

Objęto nadzorem 125 obiektów (3 ustępy publiczne; 3 domy opieki; 1 hotel; 4 obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie; 42 zakłady fryzjerskie; 6 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej; 14 gabinetów kosmetycznych; 3 dworce; 13 cmentarzy; 4 zakłady pogrzebowe oraz 32 inne obiekty użyteczności publicznej). Przeprowadzono 231 kontroli obiektów.

Ogólnie należy stwierdzić, że stan sanitarny kontrolowanych obiektów utrzymuje się na porównywalnym poziomie z rokiem ubiegłym i uznaje się jako dobry. Uchybienia stanu sanitarno-technicznego stwierdzono w 8 obiektach:

- *Gabinet Kosmetyczny „Magic Look” w Bielsku Podlaskim wł. G. Omelianiuk* - postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji 30.06.2015r. zostało zakończone.
- *Salon Fryzjerski i Solarium Bielsku Podlaskim wł. W. Dembowska* - postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji 01.07.2015r. zostało zakończone.

- *Salon Fryzjerski „Justyna” w Bielsku Podlaskim wł. J. Krasowska* – postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji 16.11.2015r. zostało zakończone.
- *Zakład Fryzjerski w Sakach 1 wł. Kamil Gąsior* - postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji 21.12.2015r. zostało zakończone.
- *Gabinety Kosmetyczne „Salamandra” w Bielsku Podlaskim wł. M. Jaromińska* - postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji 15.02.2016r. zostało zakończone 24.11.2015r.
- *Gościnny Dom Opieki w Nurcu 1 wł. Joanna Cyłwik 17-106 Boćki* - postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji pkt 1 do 31.07.2015r., pkt 2,3,4,5,6,7,8,9 do 30.04.2015r. zostało zakończone.
- *Dom Opieki Społecznej „ARKA” w Koźynie 66 17-100 Bielsk Podlaski* – prowadzone postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji 29.01.2016r.
- *Apteka Na Zdrowie w Bielsku Podlaskim ul. Żwirki i Wigury 8* - prowadzone postępowanie administracyjne z terminem wykonania decyzji 07.03.2016r

Do Sekcji Higieny Komunalnej w 2015 roku skierowano 3 wnioski dotyczące:

- niewłaściwego stanu sanitarnego ubikacji publicznej na targowicy w Bielsku Podlaskim. Sprawa została przekazana do Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski. Wspólnie z przedstawicielami Urzędu Miasta w Bielsku Podlaskim przeprowadzono kontrolę.
- nieprzyjemnego zapachu powstającego w związku z prowadzoną hodowlą trzody chlewnej w Gospodarstwie Rolnym w Parcewie 138. Przeprowadzono dodatkową kontrolę dotyczącą oceny warunków środowiska pracy.
- nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości płynnych na posesji w miejscowości Sielc. Sprawę przekazano do Wójta Gminy Boćki.

Reasumując, stan powiatu bielskiego w zakresie Higieny Komunalnej utrzymuje się na podobnym poziomie do roku ubiegłego. Przeprowadzane kontrole oraz prowadzone postępowanie administracyjne przyczyniły się poprawy stanu sanitarno – technicznego obiektów, jak i nadzoru nad jakością wody w wodociągach.

VII. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY PRACY ZA 2015 ROK

W 2015r. pracownicy Sekcji Higieny Pracy skontrolowali 135 zakładów pracy, przeprowadzono łącznie 138 kontroli kompleksowych i tematycznych. Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w 8 skontrolowanych obiektach. Przekroczenie najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych stwierdzono w 2 zakładach (w 2014r -3 zakłady). Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim wydał łącznie 13 decyzji merytorycznych w tym 9 decyzji stwierdzających uchybienia.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach:

- przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia: 2 zakłady
- hałas słyszalny – (w przekroczonych normatywach higienicznych pracowało 23 osoby)
 - o (w odniesieniu do 2014r. obniżono NDN w zakresie hałasu dla 13 osób);
- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia - 6 zakładów (wydano 25 nakazów)
- w zakresie dokumentacji stosowanych w zakładach substancji chemicznych i ich mieszanin: 3 zakłady (wydano 5 nakazów)
- nieprawidłowości stwierdzane w zakresie warunków sanitarno-higienicznych pomieszczeń pracy
- oraz pomieszczeń socjalnych – 2 zakłady (5 nakazów)
- brak oceny ryzyka zawodowego - 3 zakłady (wydano 9 nakazów)
- w zakresie czynników rakotwórczych – 2 zakłady (wydano 6 nakazów)
- w zakresie czynników biologicznych – 2 zakłady (wydano 5 nakazów)

W kontrolowanych zakładach zatrudnionych było łącznie 6033 pracowników (w 2014r.- 6315) w tym w narażeniu na czynniki szkodliwe i uciążliwe pracowało 3705 osób (w 2014r.- 4562). W przekroczonych normatywach higienicznych pracowało 23 osoby, w narażeniu na czynniki rakotwórcze pracowało 102 osoby, na czynniki biologiczne-882 osoby, na czynniki chemiczne 314 osób. Wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia wskazują, że na czynniki fizyczne narażonych było w poszczególnych kategoriach:

- hałas słyszalny -1989 osób w tym 23 pracowało w przekroczonych normatywach higienicznych
- drgania o działaniu ogólnym i miejscowym na organizm człowieka –401 osób
- w narażeniu na pyły pracowało łącznie 471 pracowników

Choroby zawodowe

W 2015 roku PPIS wydał 4 decyzje stwierdzające chorobę zawodową – boreliozę u 3 rolników, 1 decyzję - zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych pochodzenia zawodowego, postać przewlekła- rolnik). W porównaniu, w 2014r. stwierdzono 5 przypadków choroby zawodowej u rolników).

VIII. OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH. OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH POWIATU BIELSKIEGO ZA 2015 ROK

Na terenie powiatu bielskiego w 2015r funkcjonowały 43 stałe placówki nauczania i wychowania oraz 5 placówek wypoczynku letniego. Od września 2015r powstała Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 1 św. ABP Łukasza Wojno-Jasienickiego w budynku Domu Kultury Prawosławnej przy ul. Rejtana 24. Ze względu na brak naboru dzieci zlikwidowana została jedna placówka- Klub Malucha „Wesoły Maluch” ul. Brzozowa 20 w Bielsku Podlaskim.

Przeprowadzono 60 kontroli, wydano 5 decyzji merytorycznych, na poprawę stanu sanitarno-technicznego m.in. ścian, sufitów, lamperii w salach lekcyjnych, korytarzach, sanitariatach, szatniach, doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego parkietów w salach lekcyjnych, salach gimnastycznych i korytarzach.

Do zadań szczegółowych w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży należy:

1. Nadzór nad stanem sanitarnym i technicznym w podległych placówkach.
2. Nadzór nad zapewnieniem prawidłowych warunków nauczania i wychowania w tym:
 - higieniczna ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i młodzieży - pomiar uczniów stolików, krzeseł
 - higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach
 - kontrola pracowni komputerowych w odniesieniu do wymagań bezpieczeństwa i higieny oraz ergonomii jakie powinny spełniać stanowiska wyposażone w monitory ekranowe
 - nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkolnych pracowniach chemicznych
 - organizacja dożywiania oraz możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych
 - egzekwowanie zakazu palenia tytoniu na terenie placówek
3. Ocena przygotowania placówek do nowego roku szkolnego.
4. Sprawowanie nadzoru nad działalnością placówek sezonowych /wypoczynku zimowego i letniego:
 - kontrole sanitarne
5. Przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i interwencji dotyczących działalności placówek.

1. Ocena higienicznego procesu nauczania

Ocenę higienicznego procesu nauczania przeprowadzono w 25 placówkach w 118 oddziałach. biorąc pod uwagę ułożone tygodniowe rozkłady zajęć.

Higienę procesu nauczania niewłaściwie oceniono w 2-ch placówkach i w 2-ch oddziałach.

Lp	Rodzaj placówki nauczania	Liczba skontrolowanych placówek	Liczba skontrolowanych oddziałów	Liczba placówek, w których niewłaściwie oceniono proces higieny nauczania	Liczba Oddziałów, w których niewłaściwie oceniono proces higieny nauczania
1	Szkoły Podstawowe	13	58	1	1
2	Gimnazja	3	9	0	0
3	Zespoły szkół	9	51	1	1

Nieprawidłowości dotyczyły występowania przerw 5-cio minutowych, co spowodowane było dojazdem uczniów do szkół..

2.Ocena dostosowywania mebli do wzrostu uczniów

Oceny dostosowywania mebli do wzrostu uczniów dokonano:

- w 11-u placówkach przedszkolnych (11 oddziałów)
- w 13-u szkołach podstawowych (13 oddziałów)
- w 3-ch gimnazjach (3 oddziały)
- w 9-ciu placówkach zespołów szkół (9 oddziałów).

Wnioski :

1. Nie stwierdzono używania mebli niedostosowanych do wzrostu uczniów.
2. W większości placówek przyjęto zasadę „lepiej siedzieć w ławce o jeden numer większej niż mniejszej”. W 2015 roku wszystkie placówki udokumentowały dostosowanie mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii. Przedstawiono do wglądu certyfikaty i atesty nowo zakupionych mebli i sprzętu sportowego.

3.Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach na terenie powiatu bielskiego.

Warunki do utrzymania higieny osobistej we wszystkich placówkach na terenie powiatu bielskiego w chwili obecnej nie budzą zastrzeżeń. Woda bieżąca ciepła została doprowadzona do wszystkich placówek.

4.Dożywianie dzieci

Dożywianie prowadzone jest w formie ciepłych posiłków: dwudaniowych, jednodaniowych i wydawaniu napoju. Z posiłków dwudaniowych korzysta ogółem 2790 uczniów, z posiłków jednodaniowych – korzysta 275 uczniów a z podawania napoju 862 uczniów.

W 2013r na 6409 uczniów z dożywiania korzystało 3349 uczniów tj. 52,25% w 2014r na 6086 uczniów korzystało 2944 uczniów tj. 44,03%, w 2015 na 6062 uczniów korzystało 4060 uczniów tj. 66,97%.

5. Dowożenie uczniów - zorganizowane bez zastrzeżeń.

Na 8 szkół Podstawowych, z terenu ,7 posiada świetlice, gdzie dzieci mają możliwość czekania na dojazd i zjedzenia posiłku. 2 Szkoły filialne nie posiadają świetlic. Dzieci czekają na dojazd w klasach. Dwa Gimnazja /Oleksin i Glinnik/ oraz 5 Zespołów Szkół / Wyszki, Orla, Boćki, Rudka, Augustowo/ posiadają również zorganizowane świetlice z możliwością czekania na dojazd i zjedzenia posiłku. Dzieci i młodzież są pod opieką nauczycieli, a podczas przewozu zapewniona jest opieka osób z Urzędów Gmin. W 2015r. do Szkół Podstawowych funkcjonujących samodzielnie dowożonych było 506 uczniów, co stanowi 49%, do Gimnazjów samodzielnie funkcjonujących – 129-ciu uczniów, co stanowi 34%, do Zespołów Szkół - 1120 uczniów co stanowi 32% dowożonych.

6. Wyposażenie w sale gimnastyczne:

Brak sal gimnastycznych stwierdza się w :

- 5ciu szkołach podstawowych (Świrydy, Andryjanki, Niemyje Nowe, Mień, Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 1 św. ABP Łukasza Wojno-Jasienickiego w budynku Domu Kultury Prawosławnej przy ul. Rejtana 24).
- 2 gimnazjach (Oleksin, Glinnik)

Uczniowie ćwiczą na korytarzach.

Salę gimnastyczną jak i boisko posiada:

- 4 szkoły podstawowe (Nr 2 i Nr 5 w Bielsku Podlaskim w Bielsku Podlaskim, Domanowie i Łubinie Kościelnym)
- 1 gimnazjum (Gimnazjum Nr 1 w Bielsku Podlaskim)
- 8 ZSO (ZS Brańsk, ZS im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, ZS z DNJB w Bielsku Podlaskim, ZS Orla, ZS Augustowo, ZS Wyszki, ZS Boćki, ZS Rudka,

Salę gimnastyczną zastępczą zorganizowano w szkołach podstawowych w Chojewie ,Topczewie, Strabli i Holonkach.

Stan techniczny hal sportowych i sal gimnastycznych nie budzi zastrzeżeń.

6. Opieka medyczna:

Opieka medyczno - pielęgniarska zapewniona jest w:

- 2 szkołach podstawowych
- 1 gimnazjum
- 5 ZSO

Opieka stomatologiczna :

- 1 ZS w Augustowie

Gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej posiadają:

- 2 szkoły podstawowe (Szkoła Podstawowa Nr 2 i Nr 5 w Bielsku Podlaskim)

- 1 gimnazjum (Gimnazjum Nr 1 w Bielsku Podlaskim)
- 5 ZSO (ZS Brańsk, ZS im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, ZS z DNJB w Bielsku Podlaski, ZS Augustowo, ZSS Bielsk Podlaski)

Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, w szkołach na terenie powiatu bielskiego, oceniono bez zastrzeżeń.

Higiena dzieci – personel służby zdrowia nie zgłasza przypadków wszawicy, jednak, na podstawie informacji uzyskanych podczas kontroli od dyrekcji placówek, można stwierdzić, że problem ten występuje zarówno na wsi jak i w mieście.

7. Wypoczynek dzieci i młodzieży.

W 2015r do bazy MEN zgłoszony był tylko wypoczynek letni, brak zgłoszeń do wypoczynku zimowego.

Wypoczynek letni zorganizowany był w 5-ciu placówkach zgłoszonych w bazie MEN, w których przeprowadzono 4 kontrole w ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży. Placówki funkcjonowały bez zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie porządku i czystości. W 2015 roku z wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w placówkach, będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim, skorzystały 193 osoby.

Realizacja zagadnień problemowych:

Zabezpieczenie piaskownic przed dostępem kotów i psów.

Skontrolowano piaskownice w 8 przedszkolach. Nie pobierano próbek piasku do badań. Stwierdzono że piaskownice przy przedszkolach były zabezpieczone folią przed dostępem kotów i psów, wymiana piasku 2x do roku.

Przygotowanie placówek do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

Wszystkie placówki były właściwie przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2015/16.

Ocena przestrzegania przepisów ustawy z dnia 25.02.2001r o substancjach chemicznych i ich mieszaninach.

6 placówek posiadających preparaty chemiczne spełniały wymagania w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 25.02.2001r o substancjach chemicznych i ich mieszaninach. Oceniane były takie zagadnienia jak: posiadanie aktualnego spisu substancji niebezpiecznych, kart charakterystyki oraz ich oznakowanie zgodne z przepisami.

Z przeprowadzonych w 2015r kontroli kompleksowych wynika również :

- Mikroklimat w pomieszczeniach placówek nauczania i wychowania nie budził zastrzeżeń.
- Dowożenie uczniów jest zorganizowane bez zastrzeżeń.

Podsumowanie:

- Z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego placówek oświatowo – wychowawczych.
- Wszystkie placówki zapewniają możliwość pozostawienia podręczników i pomocy w szkołach.
- Nadal problem stanowi niedostateczna liczba typowych sal gimnastycznych w szkołach z dostosowanym zapleczem sanitarnym a w placówkach , które posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski, uczniowie sporadycznie korzystają z możliwości umycia się po zajęciach, co jest spowodowane faktem umieszczania zajęć wf w planie lekcyjnym pomiędzy innymi przedmiotami, a także tym, że przerwa 5-cio minutowa jest niewystarczająca do skorzystania z pryszniców .
- W 2015 roku kontynuowano zbieranie informacji w zakresie prowadzenia dożywiania. Szkoły wydawały posiłki w formie obiadu dwu i jednodaniowego, w formie podawania napoju i mleka w kartonach oraz podawania warzyw i owoców w klasach I-III. Liczba uczniów korzystających z dożywiania wzrosła do ok. 66,97%.
- W wyniku oceny rozkładów zajęć lekcyjnych stwierdzono, że nie zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej w zakresie wypoczynku między lekcjami, stwierdzono występowanie przerw 5- cio minutowych.
- Z dokonanej oceny stanu sanitarnego szkół , wynika że w większości szkół nie były przeprowadzane pomiary natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach.
- Stwierdza się problem występowania wszawicy wśród dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach

IX.DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POWIATU BIELSKIEGO ZA 2015 ROK

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia prowadzono poprzez:

- realizację programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- współpracę z podmiotami uczestniczącymi w procesie promocji zdrowia, inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodne z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz potrzebami społeczeństw,
- koordynację, monitorowanie i ocenianie realizowanych programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia

W 2015 roku realizacja zagadnień problemowych dotyczyła :

- profilaktyki tytoniowej (uzależnienie od palenia tytoniu, bierne palenie, problem palenia tytoniu przez dzieci i młodzież
- promocji zdrowego stylu życia
- profilaktyki chorób związanych z małą aktywnością fizyczną i nieprawidłowym żywieniem
- zapobieganie uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych
- profilaktyki HIV/AIDS
- profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze na człowieka
- profilaktyki próchnicy zębów i chorób przyzębia, higieny jamy ustnej
- zapobiegania zakażeń pokarmowych
- profilaktyka grypy

Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.

Tematyka związana z ograniczeniem zdrowotnych następstw palenia tytoniu jest poruszana w trakcie realizacji programów ogólnopolskich, obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu”, akcji „Rzuć palenie razem z nami”, interwencji nieprogramowych „Letnia szkoła bezpieczeństwa i „Zimowa szkoła bezpieczeństwa”.

Dokonano dystrybucji materiałów dot. szkodliwości palenia.

Ogólnopolski przedszkolny program edukacji antytytoniowej "Czyste powietrze wokół nas"

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach narażenia na bierne palenie. Grupa docelowa: dzieci 5-6 letnie oraz ich rodzice i opiekunowie.

Przekazano materiały edukacyjne, udzielano wsparcia metodycznego i merytorycznego. Koordynowano i monitorowano realizację programu. Przeprowadzono 4 wizytacje realizacji programu. Program realizowały przedszkola i oddziały przedszkolne.

Ogólnopolski program edukacji antytytoniowej "Nie pal przy mnie, proszę."

Celem programu jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie odpowiedzialności za zdrowie, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie oraz kształtowanie postaw asertywnych. Adresatami programu są dzieci klas I-III szkół podstawowych.

Przeszkolono koordynatorów szkolnych, realizatorów programu. Przekazano materiały edukacyjne, udzielano wsparcia metodycznego i merytorycznego. Koordynowano i monitorowano realizację programu. Przeprowadzono 3 wizytacje realizacji programu w szkołach. Koordynatorzy szkolni ocenili program jako bardzo dobry .

Ogólnopolski program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum "Znajdź właściwe rozwiązanie"

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich oraz kształtowanie postaw asertywnych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu.

Adresatami programu są uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz gimnazjów.

Zainaugurowano kolejną edycję programu. Przekazano materiały edukacyjne, udzielano wsparcia metodycznego i merytorycznego. Koordynowano i monitorowano realizację programu. Przeprowadzono 3 wizyty realizacji programu w szkołach. Program realizowały szkoły podstawowe/gimnazjalne.

Światowy Dzień bez Tytoniu /31 maja/ i Światowy Dzień Rzucania Palenia /trzeci czwartek listopada/ obchodzone w ramach programu „Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”.

Działania skierowane były do społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, ich rodziców i opiekunów. Zainicjowano działania przekazując opracowania do placówek nauczania i wychowania, podmiotów leczniczych oraz lokalnych massmediów.

Udzielano instruktaży oraz przekazano materiały edukacyjne przedstawicielom szkół i placówek służby zdrowia. Odbyły się narady w celu pozyskania partnerów do realizacji działań. W trakcie narad omówiono założenia i cele obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu, pozostawiono materiały edukacyjne /plakaty, ulotki/.

Działania edukacyjne:

- W ramach obchodów Dni Bielska Podlaskiego w Parku Miejskim zorganizowano akcję profilaktyczną podczas, której utworzono punkt informacyjno – edukacyjny. Dokonano pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu u palących papierosy . Chętni mogli zmierzyć ciśnienie krwi .
- Przeprowadzono badanie alkogolami. W badaniu uczestniczyła młodzież ze szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby dorosłe .
- Dyskutowano nt szkodliwości palenia, udzielono poradnictwa .
- Rozdawano ulotki antynikotynowe i ulotki dot. nowych narkotyków tzw. dopalaczy oraz ulotki dot. profilaktyki HIV/AIDS.
- Na słupach ogłoszeniowych dokonano ekspozycji plakatów pt. „Światowy dzień bez tytoniu”
- Przeprowadzono akcję edukacyjno – profilaktyczną ulicami miasta. Zainteresowanym osobom przekazano informację nt. szkodliwości palenia tytoniu. Przeprowadzono mini konkurs wiedzy nt. uzależnień.

- Za udział w akcji rozdano gadżety (długopisy, smycze, z logiem projektu „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.
- Przeprowadzono szkolenia w klasach gimnazjalnych pt. „Zdrowo żyjesz –wygrywasz.” Wykonano wystawę materiałów dot. szkodliwości palenia i promującą zasady zdrowego stylu życia .
- Wyedukowano młodzież szkół gimnazjalnych w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych
- Wystawa materiałów edukacyjnych (ulotki, dot. szkodliwości palenia, Zaleceń Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem)
- Zorganizowano event w NZOZ „Twój Lekarz” w Bielsku Podlaskim . Głównym celem akcji było ograniczenie wśród społeczeństwa skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol).
- Podczas eventu zorganizowano: punkt informacyjno – edukacyjny z materiałami edukacyjnymi (ulotki, broszury). Pacjenci mogli uzyskać informację na temat szkodliwości palenia tytoniu i używania innych środków psychoaktywnych oraz skorzystać z bezpłatnych badań smokerlyzerem na zawartość tlenku węgla .

Ogólnopolski program edukacyjny "Trzymaj Formę "

Adresowany do uczniów szkół podstawowych (kl.V-VI) i gimnazjów oraz ich rodziców i opiekunów.

Celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie, pogłębianie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka, kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością zdrowotną żywności i aktywnością fizyczną. Przeprowadzono 4 wizytacje realizacji programu. Program został dobrze oceniony przez koordynatorów, większość z nich uważa , że powinien być kontynuowany. Przeprowadzono ewaluację i opracowano sprawozdanie z realizacji programu.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” współfinansowany w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy.

Celem głównym programu jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym związanym z używaniem alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Zasadnicze działania

- rozdawnictwo ulotek antynikotynowych , dot. nowych narkotyków podczas akcji informatyczno – edukacyjnej, do placówek opiekuńczo – wychowawczych , zakładów opieki zdrowotnej
- przeprowadzono badanie pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu.

- realizacja programu edukacyjnego „ARS” czyli jak dbać o miłość” w szkołach ponadgimnazjalnych
- pozyskanie nowej szkoły do realizacji programu edukacyjnego „ARS” czyli jak dbać o miłość”
- szkolenie koordynatora programu „ARS” czyli jak dbać o miłość”

Wojewódzki program „Moje dziecko idzie do szkoły”:

Celem głównym jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Grupa docelowa dzieci w wieku 5-6 lat. Realizacja programu w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Przeprowadzono naradę szkoleniową z koordynatorami, realizatorami programu, przekazano materiały edukacyjne, udzielono instruktażu dot. przeprowadzenia działań w ramach programu w roku szkolnym 2014/2015.

Program profilaktyki chorób odkleszczowych boreliozy i kleszczowego zapalenia opon mózgowych i mózgu „Kleszcz Mały czy Duży nic Dobrego nie Wróży”

Celem głównym programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka. Program adresowany jest do uczniów klas II szkół gimnazjalnych. Udzielono poradnictwa szkolnym koordynatorom i realizatorom programu. Edukacja uczniów kl II gimnazjalnych w zakresie profilaktyki chorób wywołanych przez kleszcze. Przeprowadzono 3 wizytacje realizacji programu.

Program „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość”

Celem programu jest dostarczenie wiedzy i kształtowanie umiejętności właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych dotyczących higieny jamy ustnej. Edukacja na temat profilaktyki próchnicy zębów skierowana do uczniów klas II szkół podstawowych i ich rodziców. Udzielono poradnictwa szkolnym koordynatorom/ realizatorom programu. Program realizowało 14 szkół podstawowych. Przeprowadzono 2 wizytacje realizacji programu w szkołach.

„Profilaktyka HIV/AIDS”.

Udział w ogólnopolskich kampaniach medialnych, organizacja działań w Światowym Dniu Walki z HIV/AIDS dotyczących profilaktyki HIV/AIDS i propagujących wykonywanie testu w kierunku nosicielstwa wirusa

- zorganizowanie etapu powiatowego Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS skierowana do uczniów szkół gimnazjalnych

- dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, NZOZ-ów , ośrodków wypoczynku letniego oraz dla społeczności lokalnej
- akcja profilaktyczna „Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test”
- umieszczenie informacji na temat kampanii na stronie internetowej Starostwa
- Informacja o kampanii społecznej o charakterze edukacyjno – profilaktycznym „Jeden test .Dwa życia” na stronie internetowej starostwa. Kampania skierowana do kobiet planujących macierzyństwo i będących w ciąży .
- informacja do szkół ponadgimnazjalnych i zakładów opieki zdrowotnej o „Światowym Dniu AIDS”

Profilaktyka zakażeń pokarmowych i zatruc grzybami

Działania prowadzono w zakresie interwencji nieprogramowej „Letnia szkoła bezpieczeństwa”. Ulotkę pt. „Pięć kroków do bezpiecznej żywności” umieszczono na stronie starostwa . Zorganizowano wystawę materiałów w siedzibie PSSE, przesłano materiały edukacyjne do NZOZ-ów. Przekazanie materiałów dot. zakażeń pokarmowych do placówek wypoczynków letniego.

Inne przedsięwzięcia.

- Zebranie danych na temat aktualnej sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w powiecie bielskim .
- Udostępnianie pomocy dydaktycznych placówkom podległym PSSE w Bielsku Podlaskim.
- Zorganizowanie z pracownikiem Sekcji Epidemiologii PSSE w Bielsku Podlaskim punktu informacyjnego w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień.
- Przekazanie informacji pt. „Zasady bezpieczeństwa podczas upałów „ oraz profilaktyki nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV uczestnikom wypoczynku letniego.
- Umieszczenie informacji pt. „Zasady bezpieczeństwa podczas upałów” na stronie starostwa
- Przeprowadzenie pogadankę w Bibliotece Miejskiej nt. zasad prawidłowego odżywiania , higieny osobistej oraz bezpiecznych ferii zimowych. Przeprowadzono zabawy z dziećmi, (układali rymowanki, rozwiązywali krzyżówki nt. żywienia , palenia tytoniu, higieny osobistej). Na koniec otrzymali drobne gadżety (długopisy, odznaki odblaskowe, płytę z bajkami).
- Dystrybucja plakatów do zakładów opieki zdrowotnej dot. antybiotyków
- Ekspozycja plakatu dot. antybiotyków w PSSE
- Opracowanie i przekazanie kierunków pracy na rok 2015 w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia do jednostek nadzorowanych przez PSSE.
- Dystrybucja materiałów dot. dopalaczy (ulotki) do szkół, do placówek wypoczynku letniego i zimowego.

- Przeprowadzenie szkolenia w klasie szkoły ponadgimnazjalnej nt. nowych narkotyków .Dopalacze.
- Emisja filmu pt. „Stop Dopalaczom”.
- Profilaktyka grypy – umieszczenie informacji na stronie internetowej starostwa (ulotki, do placówek wypoczynku zimowego).
- Rozpropagowanie konkursu dla dzieci i młodzieży pt. ”Moje bezpieczne wakacje”
- Informacja do jednostek samorządowych dot. ogólnopolskiej kampanii społeczno-edukacyjnej „Kleszczowe Zapalenie Mózgu. Szczepimy! Zapobiegamy! oraz umieszczenie informacji na stronie internetowej starostwa
- Realizacja akcji pt. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!” w zakładach opieki zdrowotnej

Podsumowanie.

W 2015 roku kontynuowano działania uwzględniając współczesne, środowiskowe podejście w opracowywaniu i wdrażaniu programów interwencyjnych w dziedzinie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej. Istotą tego podejścia jest współudział w realizacji zadań wielu osób i instytucji także nie związanych z ochroną zdrowia. Wdrażając i realizując kolejne programy i interwencje nieprogramowe prowadzono współpracę z lokalnymi instytucjami w celu podniesienia jakości, skuteczności i zwiększenia zasięgu działań.

Placówki nauczania i wychowania prowadzą prozdrowotną edukację dzieci i młodzieży. Odbywa się ona poprzez realizację ścieżek edukacyjnych, nauczanie zintegrowane, akcje i imprezy prozdrowotne integrujące całe środowisko szkolne i rodziców. Zagadnienia z zakresu wychowania zdrowotnego są ujmowane szczegółowo w programach profilaktycznych i wychowawczych opracowywanych przez wszystkie placówki.

W zakładach opieki zdrowotnej zadania prozdrowotne realizowane są poprzez zapobieganie i profilaktykę chorób podczas rutynowej pracy lekarzy i pielęgniarek (rozmowy uświadamiające, instruktaże, pokazy, rozdawnictwo, formy wizualne). Każda placówka realizuje działania wynikające z jej specyfiki i potrzeb, a także z aktualnych zagadnień epidemiologicznych powiatu i sytuacji ogólnokrajowej.

X. WNIOSKI

1. Nadal największy problem epidemiczny naszego powiatu stanowią choroby odkleszczowe - **borelioza i wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze**. Powiat bielski, obok hajnowskiego, jest terenem endemicznym dla tych chorób..

W stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano niewielki wzrost zachorowań na **boreliozę**. Zarejestrowano 114 zachorowań, co dało współczynnik zapadalności

199,5 zachorowań na 100 tys. mieszkańców, przy współczynniku w województwie podlaskim wynoszącym 95,9. W latach poprzednich współczynnik zapadalności w powiecie bielskim był najwyższy w województwie, w 2014 większą zapadalność odnotowano w powiecie grajewskim (209,2 zachorowań na 100 tys. mieszkańców) i hajnowskim (197,9 zachorowań na 100 tys. mieszkańców).

2. Zachorowalność na **kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)** utrzymuje się od 4 lat zbliżonym poziomie, z tendencją spadkową. Zachorowalność na **kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)**, stosunku do roku poprzedniego, zwiększyła się o 2 przypadki - odnotowano 6 zachorowań, co dało współczynnik zapadalności 10,5 na 100 tys. mieszkańców, przy współczynniku wojewódzkim 6,4.
3. W roku 2015, po kilkuletniej wyraźnej tendencji spadkowej, zanotowano ponad trzykrotny, w stosunku do roku poprzedniego, wzrost zachorowań na krztusiec. Współczynnik zapadalności wyniósł 22,6 zachorowań na 100 tys. mieszkańców i był wyższy od ogólnowojevodzkiego, który osiągnął wartość 19,2.
4. Obserwuje się wyraźny spadek zachorowań na **różyczkę**. Rokiem epidemicznym dla powiatu bielskiego był rok 2008, w którym zarejestrowano 233 zachorowania, co dało współczynnik zapadalności 392,9. Kolejne lata przyniosły dość gwałtowny spadek zachorowań. Od roku 2010 rejestruje się od 1 do 5 przypadków rocznie. W roku 2015r. do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono tylko 1 (współczynnik 1,7) przypadek różyczki, przy współczynniku wojewódzkim równym 4,4 zachorowania na 100 tys. zachorowań.
5. Sytuacja epidemiczna **świnki** w powiecie bielskim jest korzystna. Od 2007 roku rejestruje się od 2 do 6 zachorowań rocznie. W roku sprawozdawczym nie rejestrowano nowych zachorowań na świnkę. W całym województwie podlaskim zarejestrowano 70 przypadków zachorowań, co dało współczynnik zapadalności równy 5,9.
6. Spadek zachorowań na świnkę i różyczkę to nie tylko odzwierciedlenie właściwości epidemicznych choroby, ale też skutek działań profilaktycznych. Populacja osób uodpornionych przeciwko różyczce i śwince systematycznie rośnie.
7. W przypadku **ospy wietrznej**, po odnotowanym w roku 2014 spadku zachorowań, aktualnie obserwuje się wzrost rejestracji z 43 do 191 zachorowań. Współczynnik zapadalności w

powiecie bielskim jest nieznacznie niższy niż ogólnowojewódzki (Bielsk Podlaski – 334,2, województwo podlaskie - 380,4 zachorowań na 100 tys). Warto zaznaczyć, iż w grupie zarejestrowanych przypadków ospy wietrznej nie notowano zachorowań wśród osób szczepionych przeciwko tej chorobie.

8. Sytuacja epidemiologiczna **salmonelli**, którą przedstawia poniższa tabela, w stosunku do lat ubiegłych, uległa poprawie. Zgłoszone do PSSE w Bielsku Podlaskim przypadki zatruc stanowiły pojedyncze zachorowania w ogniskach domowym. Zarejestrowano 6 zachorowań, w tym 1 dziecko w wieku 3 lat, co dało współczynnik zapadalności 10,5 na 100 tys. mieszkańców. W roku poprzednim zarejestrowano 14 zachorowań, co dało współczynnik 2,3. Zatruc zbiorowych nie odnotowano.
9. W 2015 roku zarejestrowano 3 **przypadki przewlekłego i bliżej nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu B** (współczynnik zapadalności 5,2 na 100 tys. mieszkańców – współczynnik wojewódzki 9,5) oraz 5 przypadków **wirusowego zapalenia wątroby typu C** (8,7 zachorowań na 100 tys. mieszkańców – współczynnik wojewódzki 9,5), przy zerowej rejestracji w roku ubiegłym. Wzrost rejestracji spowodowany był zmianami w definicjach przypadków WZW B i C i w konsekwencji zgłaszaniem do nadzoru przypadków wcześniej kwalifikowanych jako bezobjawowe nosicielstwo. Do wykrycia zachorowań dochodzi zazwyczaj w punktach krwiodawstwa i poradniach ginekologiczno-położniczych. Trudno jest dotrzeć do źródła zakażenia, ponieważ nie da się ustalić daty ekspozycji na czynnik zakaźny.
10. W roku 2015 do PSSE w Bielsku Podlaskim zgłoszono 4303 **podejrzeń grypy oraz schorzeń grypopodobnych**. W stosunku do roku ubiegłego liczba zachorowań zwiększyła się o 646 przypadków schorzeń grypopodobnych (w roku 2014 zarejestrowano 3657 zachorowań).
W celu monitorowania sytuacji epidemicznej w sezonie grypowym kontynuowane były działania na bazie systemu SENTINEL w oparciu o laboratorium wirusologiczne WSSE w Białymstoku oraz lekarza pierwszego kontaktu z NZOZ MR „Medica” i NZOZ „LEKO”.
Zarejestrowano 2 przypadki **grypy sezonowej**, potwierdzone laboratoryjnie.
11. W 2015 roku w powiecie bielskim **nie rejestrowano** chorób wysoce zakaźnych takich jak: **cholera, błonica, dur brzuszny, dury rzekome**.
12. W roku 2015 zanotowano wyraźny **spadek zachorowań na wirusowe i bakteryjne schorzenia jelitowe, szerzące się drogą pokarmową**. Wyjątek stanowią zakażenia

rotawirusowe oraz biegunki, w tym u dzieci do lat 2, których zarejestrowano **znacznie więcej** niż w roku poprzednim.

13. Wyraźnie poprawiła się sytuacja epidemiologiczna **neuroinfekcji**.
14. Wykonawstwo szczepień w poszczególnych rocznikach jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi. Obserwuje się spadek zainteresowania szczepionkami wysokoskojarzonymi, finansowanymi przez rodziców. Wśród dzieci urodzonych w 2014 roku taką szczepionką zaszczepiono 26,7%, zaś wśród dzieci urodzonych w 2013 – 38,2% podlegającej do uodpornienia populacji (analiza przeprowadzona w kwietniu 2015r.). Nie jest też duże zainteresowanie innymi szczepionkami zalecanymi, finansowanymi przez rodziców,
15. W powiecie bielskim nie uniknięto ogólnopolskiego problemu dotyczącego uchylania się od szczepień ochronnych. Pojawiają się pojedyncze osoby, które w obawie przed wystąpieniem odczynów poszczepiennych nie wyrażają zgody na sztuczne uodpornienie swoich dzieci.
16. Stan sanitarno – techniczny placówek służby zdrowia na terenie powiatu bielskiego ulega sukcesywnej poprawie.
17. W roku 2015 wydano 2 decyzje na warunkową jakość wody ze względu na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (wodociąg Orla i wodociąg Zakładu Produkcyjnego HOOP w Bielsku Podlaskim). Oba przypadki dotyczyły przekroczenia ogólnej liczby bakterii grupy coli. Szybko podjęte działania skutecznie wyeliminowały przyczyny powstania przekroczeń, a powtórnie pobrane próbki wody potwierdzały jej przydatność do spożycia.
18. Porównując wyniki pobranych próbek wody w latach ubiegłych z poszczególnych wodociągów, można stwierdzić, że jakość wody utrzymuje się na podobnym poziomie, co w efekcie skutkuje tym, że 100 procentowa liczba ludności zaopatrzona jest w wodę dobrej jakości. Liczba ludności korzystającej z wody o niekwestionowanych parametrach na dzień 31.12.2015r. wynosi – 56,894 tys. (100%).
19. Stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów użyteczności publicznej w 2015 roku utrzymywał się na podobnym poziomie jak w 2013 i 2014 i oceniony był jako dobry.
20. Stan sanitarno-techniczny obiektów żywności i żywienia ulega stałej poprawie.
21. Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie działalności PPIS w Bielsku Podlaskim w 2015 r uległa nieznacznemu pogorszeniu .

W 2012 r zakwestionowano 4 próbki żywności, co stanowiło 2,4% pobranych i zbadanych próbek, w 2013 r na 143 pobrane próbki, w ramach realizowania powiatowego planu próbkobrania, zakwestionowano tylko 1 próbkę co stanowi 0,7%, w 2014r na 144 pobrane próbki zakwestionowano 6 co stanowi 4,2%, podczas gdy w 2015r na 136 pobranych próbek zakwestionowano 16 co stanowi 11,85%

22. W porównaniu do roku poprzedniego, wyżywienie dzieci, młodzieży i pensjonariuszy domów opieki utrzymywało się na podobnym poziomie. Dokonana ocena jakości żywienia pensjonariuszy w domach opieki społecznej, młodzieży w internacie oraz w stołówkach szkolnych wskazała na nieprawidłowy udział energii pochodzącej z tłuszczu i na zbyt małą ilość produktów zawierających: wapń, żelazo, witaminę C.
23. Występujące nieprawidłowości w jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego wskazują na konieczność kontynuowania działań edukacyjnych kierowanych do osób odpowiedzialnych za prawidłowe, racjonalne planowanie żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.
24. W porównaniu do 2014 roku zmniejszyła się liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych (2012r. -1 zakład, 2013r - 4 zakłady, 2014r -3 zakłady, 2015r - 2 zakłady).
25. W kontrolowanych zakładach zatrudnionych było łącznie 6033 pracowników (w 2014r.- 6315) w tym w narażeniu na czynniki szkodliwe i uciążliwe pracowało 3705 osób (w 2014r.- 4562), W przekroczonych normatywach higienicznych pracowało 23 osoby, w narażeniu na czynniki rakotwórcze pracowało 102 osoby, na czynniki biologiczne-882 osoby, na czynniki chemiczne 314 osób.
26. W 2015 roku PPIS wydał 4 decyzje stwierdzające chorobę zawodową – boreliozę u 3 rolników, 1 decyzję - zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych pochodzenia zawodowego, postać przewlekła- rolnik). W 2014 roku wydano 5 decyzji stwierdzających chorobę zawodową – boreliozę u rolników, a w 2013r. stwierdzono 9 przypadków choroby zawodowej.
27. Z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego placówek oświatowo – wychowawczych.

28. W porównaniu z rokiem 2014 zwiększyła się o jedną (Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 1 św. ABP Łukasza Wojno-Jasienickiego w Bielsku Podlaskim przy ul. Rejtana 24), liczba szkół podstawowych nieposiadających sal gimnastycznych. Pozostałe szkoły to Świridy, Andryjanki, Niemyje Nowe, Mień. Nadal brak sal gimnastycznych stwierdza się w 2 gimnazjach (Oleksin, Glinnik)
29. Zwiększyła się liczba uczniów korzystających z różnych form dożywiania w szkołach. Mianowicie :w 2012r na 6320 uczniów z dożywiania korzystało 3087 uczniów tj. 48,84%,w 2013r na 6409 uczniów z dożywiania korzystało 3349 uczniów tj. 52,25%, w 2014r na 6086 uczniów korzystało 2944 uczniów tj. 44,03%, w 2015 na 6062 uczniów korzystało 4060 uczniów tj. 66,97%.
30. Higienę procesu nauczania niewłaściwie oceniono w 2-ch placówkach i w 2-ch oddziałach. Stwierdzono, że w tych przypadkach nie zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej w zakresie wypoczynku między lekcjami, stwierdzono występowanie przerw 5- cio minutowych.
31. Z oceny stanu sanitarnego szkół wynika, że w większości szkół nie były przeprowadzane pomiary natężenia sztucznego w pomieszczeniach.
32. Nie stwierdzono używania mebli niedostosowanych do wzrostu uczniów.
33. W większości placówek przyjęto zasadę „lepiej siedzieć w ławce o jeden numer większej niż mniejszej”. W 2015 roku wszystkie placówki udokumentowały dostosowanie mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii. Przedstawiono do wglądu certyfikaty i atesty nowo zakupionych mebli i sprzętu sportowego.
34. Nadal istnieje problem wszawicy wśród dzieci i młodzieży szkolnej zarówno na wsi jak i w mieście.
35. Zwiększyła się różnorodność podejmowanych działań profilaktycznych w ramach realizacji interwencji programowych i nieprogramowych:
- Interwencje programowe i nieprogramowe realizowano zgodnie z zamierzeniami i planem pracy PIS w Bielsku Podlaskim.
 - Do współpracy pozyskano placówki oświatowo – wychowawcze, placówki kulturalno-oświatowe, placówki opieki zdrowotnej, instytucje samorządowe i pozarządowe, jednostki administracyjne, mass media.

Opracowała

KIEROWNIK
ODDZIAŁU NADZORU SANITARNEGO
PSSE w Bielsku Podlaskim

Marzena Perzyna

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Bielsku Podlaskim

Magdalena Leszczyńska